

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földmivesszövetség.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivélsügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 51. szám.

December hó 18.

A kormány véget vetett az ingók elkótyavetyélésének az adóárveréseken!

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) december hó 11-iki száma közölte a közadók kezeléséről szóló 1927. évi 600/P. M. számú Hivatalos Összeállítás egyes rendelkezéseinek módosításáról kiadott kormányrendeletet.

A kormány már hivatalbalépése alkalmával kijelentette, hogy szakítani kíván azzal a rendszerrel,

mely a késedelmes fizetőknek ismételt különféle kedvezményeket (mérésékelt kamatu vagy kamatmentes részletfizetést, stb.) biztosított. Ehelyett inkább azok részére kíván bizonyos kedvezményeket nyújtani, akik adófizetési kötelezettségüknek pontosan eleget tesznek.

Ezt a célt szolgálja elsősorban a

most kiadott rendelet, amely szerint az az adózó, aki a folyó évi együttesen kezelt közadótartozásának egy vagy több negyedévi részletét előre befizeti, az előre befizetett összeg minden pengője után évi 6%-os kamattérítésben részesül. Az az adózó pedig, aki nem fizet ugyan előre, de adótartozását november 15-ig teljesen kiegyen-

Egy bátor bécsi leány, aki az oroszlánketrecben borotvál.

A tizenkilencesztendő Kozelek Klára, aki egyébként fodrásznő, egy bécsi cirkuszban naponta megborotválja társát az oroszlánok között. A merész vállalkozást csupán az állatok iránt érzett szeretetből végzi, a befolyó jövedelmet ugyanis az állatok téli ételmének beszerzésére fordítja.

liti, a folyó évi tartozására tényleg befizetett tőkeösszeg után két százalék kamattérítést kap. Ez a rendelkezés már a folyó évre is alkalmazást nyer azokra nézve, akik tartozásukat ez év végéig teljesen kiegyenlítik.

A rendelet többi intézkedése a köztartozásokra kitűzött árverésekre vonatkozólag eddig érvényben volt törvényes rendelkezéseket módosítja. Ezeknek a módosításoknak az a célja, hogy az adózókat lehetőleg megkímélje lefoglalt ingóságaiuknak potom áron való elköttyavetyélésétől. A rendelet lehetővé teszi, hogy a lefoglalt zálogtárgyakat a községi eljárás és a tulajdonos beleegyezésével árverésen kívül is értékesítheti. Ilyen módon, vagyis szabadkézből az ingóság csak a záloglást jegyzőkönyvben kitüntetett becsértéknek legalább háromnegyedrészéért adható el. Ennek az eljárásnak az az előnye, hogy az adóhátralékos az árverés után járó ötszázalékos behajtási illeték fizetésének kötelezettsége alól mentesül és biztosítva van, hogy megfelelő árat kap. Ugyanezt a célt szolgálja az az intézkedés, hogy a lefoglalt zálogtárgyak, ha a második árverésen tett legmagasabb ajánlat a lefoglalt zálogtárgy tényleges értékével nem áll arányban és remélhető, hogy a zálogtárgy szabadkézből kedvezőbbben értékesíthető, a legtöbbet ígérőnek nem kell átengedni. Az eddig érvényes szabály lehetővé tette, hogy az árverési hiénák összebeszélése esetén a lefoglalt tárgyakat potom áron adták el. Ezután a végrehajtó nem köteles a tárgyat a legtöbbet ígérőnek átadni.

A rendelet külön foglalkozik az állatok árverésen való értékesítésével. Amennyiben köztartozások miatt állatot foglaltak le, a tulajdonos a lefoglalt állatot szabadkézből értékesítheti. Az így elért vételárból azonban az eladási árnak 75 százalékát adótartozásra köteles befizetni. Érdekében fog tehát állani a lefoglalt állat tulajdonosának, hogy az állatra vevőt szerezzen, mert ebben az esetben amellet, hogy az állatnak megfelelő áron való eladását biztosítják, a vételárnak egy részét megtarthatja, habár adótartozását a beszolgáltatott rész nem is fedezi teljesen.

Imrédy Béla pénzügyminiszter a fent ismertetett kormányrendelettel kapcsolatban külön utasítást küldött az adóhatóságoknak. Megemlíti az utasítás, hogy az adózók köréből érkezett panaszokból sajnálattal kellett megállapítania, hogy az adóbehajtásokra vonatkozó rendeleteket sok helyen nem úgy hajtották végre, amint azok a rendelet céljainak megfelelőek volna. Épp ezért fokozott mértékben kell arra törekedni, hogy az előirt és mellözhetetlen szigor sohasse fadjuljon céltalan erőszakossággá, kerülni kell minden olyan cselekményt, amely csak az egyes adózók romlását idézné elő, anélkül, hogy az államkincstárnak ebből különösebb haszna volna.

Külön utasítást tartalmaz a miniszter végrehajtási rendelete az 5000 pengőt meghaladó adó hátralékosokra nézve és erre vonatkozóan jelentést kér a miniszter az összes hatóságoktól arról, hogy elrendeltek-e árverést a nagy tartozók ellen, függesztették-e ezt az árverést és ha igen, miért?

Az utasítás köteletségévé teszi végül a pénzügyigazgatóságok vezetőinek, hogy a végrehajtásokat a legélnkebb figyelemmel kísérik és a panaszokat, amelyek bármi uton, tehát nemcsak írásban beadott jogorvoslatok útján, tudomásukra jutottak, késedelem nélkül a helyszínen vizsgálják meg és ahol jogos a panasz, a szabálytalanul eljáró közegekkel szemben azonnal megfelelő intézkedésekkel éljenek. Ahol azonban azt találják, hogy a panaszokkal csak a végrehajtás megakasztását akarják elérni, gondoskodjanak arról, hogy az ilyen törekvések sikertelenek maradjanak.

BELPOLITIKA

Létrejött a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés

A hét egyik legfontosabb eseménye: a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés megkötése. A magyar kormány erélyes és gyors intézkedése, — első sorban Gömbös Gyula miniszterelnök határozott közbelépésére — végre meghozta a várva-várt eredményt és most már semmi akadálya annak, hogy a két ország közt több, mint egy esztendő óta csak nagy nehézségekkel lebonyolított és nagyon szűkreszabott kereskedelmi forgalom ismét nagyobb lendületet vegyen. A szerződés értelmében az Ausztriából behozott minden száz pengő áru után Magyarország egyszázötven pengő értékű mezőgazdasági cikket vihet ki. Különösen nagyjelentőségű a szerződésnek az a része, mely a magyar élőállat kivételére vonatkozik s bár a szerződés részletei még nem kerültek nyilvánosságra, illetékes nyilatkoza-

tok szerint a szerződés a mai viszonyok között teljes mértékben kielégítheti a magyar mezőgazdaságot és a magyar állatkivitel útjában eddig jelentkező akadályok a jövőben nem fognak fennállani. Most már csak az van hátra, hogy a szerződést a két állam parlamentje törvénybe iktassa, hogy január hó elsejével az áruforgalom ezen az alapon tényleg megindulhasson.

A magyar-osztrák szerződés megkötésének máris jelentkezik egy fontos gyakorlati kihatása, amennyiben Csehszlovákia ma már komolyabb hajlandóságot mutat arra, hogy velünk kereskedelmi egyezményt létesítsen, mint azelőtt. A tárgyalások ebben az irányban már meg is indulnak Budapesten. Egyelőre arról van szó, hogy magyar zsirsértés kivitele ellenében cseh tűzifa jöjjön az országba.

A miniszterelnök Szolnokon

Gömbös Gyula miniszterelnök az elmúlt héten folytatta vidéki szervező körutját. Ezuttal Szolnokra látogatott el, ahol az előbbiekhöz hasonló nagyszabású gyűlés keretében fejtegette terveit. Ostorozta azt a rossz magyar tulajdonságot, mely a legjobb szándékban is gáncsot és kifogásolni valót keres. Az elmúlt években követhettek el hibát, de nem szabad megfélekedni arról, hogy olyan rendkívüli viszonyok között élünk, amelyek megokolják az akkori kormány ténykedéseit. Annyi pótolni való volt ebben az országban, hogy nem csoda, ha a kormányt elragadta az alkotási láz. Ez azonban nem ok arra, hogy az elmúlt tíz esztendőt sárral dobálják be.

A miniszterelnök megállapította továbbá, hogy nem a választójogon van a hangsúly, hanem azon, hogy adott esetben miként cselekszik a kormány. Az sem fontos, hogy a parlamentben reggeltől-estig szavaljanak az emberek, hanem, hogy alapos törvényalkotó munkássággal az országgyűlés előharcos legyen a szebb jövőnek. Az érdekvépviseletekről szólva, ismét hangoztatta a miniszterelnök, lehetetlennek tartja, hogy öt-hat társadalmi szervezet képviselje a mezőgazdaság érdekeit és huszonhat szervezete legyen az iparnak és az iparosságnak. A gyár- iparosok azért erősebbek, mert jobban kiépített szervezeteik vannak, mint a mezőgazdasági lakosságnak, mely a szervezetlenség miatt nem vehet részt az ország közéletében. Ez részben a mezőgazdaság hibája, mert örökösen pártosodik, ahelyett, hogy erős, egységes alapon szervezkednék. A miniszterelnök azzal fejezte be beszédét, hogy törhetetlen hittel megy a maga útján, nem fél az akadályoktól és bizik abban, hogy minden magyar ember összetűzesedik a magyar felkelő nap sugaraiiban.

Gömbös Gyula miniszterelnök országos gondoljait mellett időt talál arra is, hogy a különböző érdekképviselők gyűlésein résztvegyen. Így legutóbb megjelent a városok állandó kongresszusának ülésén, ahol a magyar városok polgármesterei előtt nagy beszédet mondott. Kijelentette, hogy teljesen hamisnak tartja azt a politikát, amely különbséget tesz a falu és a város között. Különösképpen foglalkozni kell a faluval, amelynek sorsával nem nagyon törődött a háboru előtti politika és a falusi nép a városi népnél is jobban rá van utalva a szeretetteljes gondozásra és felkarolásra.

A miniszterelnök még a Vitézi Szék közgyűlésén is résztvett, ahol kijelentette, hogy telepítési politikájában elsősorban a vitézek telepítésére gondolt és ezzel akarja a magyar vitézekben rejlő nagy nemzeti erőt tovább fejleszteni.

Országgyűlés

December hó 13-án a képviselőház ismét megkezdte tanácskozásait és ezek során mindenekelőtt az elmúlt évek zárszámadásai kerülnek megvitatásra. Imrédy Béla pénzügyminiszter bejelentette, hogy a kormány a zárszámadások elfogadását nem tekintti bizalmi kérdésnek, mert a mult gazdálkodásáért felelősséget nem vállal.

Szocialista kudarc Békéscsabán

A békéscsabai községi választásokon súlyos vereség érte a szociáldemokrata pártot, amennyiben őt tagságot veszített el, melyek közül hármát a kisgazdák, kettőt pedig a kereskedők hódítottak el. Ez bizonyosságul szolgál arra nézve, hogy a szociáldemokrata mozgalomból kezdenek kiábrándulni a tömegek.

Isten akkor adott nekünk egy férfit...

Horthy Miklós Kormányzó Ur nevénapját országszerte bensőséges lélekkel ünnepelték meg. A legelső magyar ember iránt érzett mélyszéges szeretetnek és odaadásnak, — mely mindnyájunk szívében él — legszebb és legmegragadóbb szavait Soltész Elemér dr. tábori püspök találta meg, aki így köszöntötte az államfőt:

— Hogy Isten nem feledkezik meg

rólunk, mutatja e nemzet életének utolsó évtizede is: amikor már szinte átadtuk magunkat a kétségbeesett vak sorsnak, Isten akkor adott nekünk egy férfit vezetőül, például, aki egyszerre meacéloította erőnket a maga lelkének acéljával s azóta is el nem fáradó energiával áll hajónk kormányánál. Kérjük Istent, állhasson továbbra is ott, amíg megpillanthatja törhetetlen hitének jutalmát. Boldog kiváltságunk, hogy őérette imádkozhatunk, hogy azt mondhatjuk: az ő segítségével és a mi segítségünk Istentől van... Az ő halálosan szenvedő nemzete reátekintvén, tanuljon tőle tettrekészséget és bizalmat... Áldd meg, Istenünk, a mi Kormányzónk munkálkodását és pihenését. Adj neki bölcs tanácsosokat, akik nemes gondolatait e nép üdvére váltani segítik... Add vissza neki és nekünk a régi, boldog hazát, amelyről amig miénk volt, nem is tudtuk, milyen kincset bírnak benne... A mi ellenségeinkhez is szállj alá és változtasd felőlünk való gondolkodásukat mássá, hogy a magyar bérceken és rónákon legyen új ég és új föld...

Revízió!

A trianoni szörnyűség ellen egyre több kemény ellenség sorakozik fel a — külföldön. Legutóbb Aldo Dami, egy nagynevű svájci politikus sürgette a békeszerződés revízióját és rabszolgaságnak bélyegezte az európai nemzeti kisebbségek sorsát. A történelmi Magyarország feldarabolását — ugymond — azzal okolták meg, hogy a lakosságnak csupán negyvennyolc százaléká volt magyar. De megteremtették Cseh-Szlovákiát, amely az osztrák-magyar monarchia ikerestvére és még ha a cseheket és a tótokat egy nemzetnek számítjuk is, kevesebb egynyelvű lakossága van, mint volt a régi Magyarországnak. Megteremtették továbbá Jugoszláviát, ahol akkora területen, mint a volt osztrák-magyar monarchia területének egynyegyede, kilenc nemzetiség lakik. Egyetlen megoldás kínálkozik tehát: népszavazás nélkül, sürgősen vissza kell csatolni a trianoni határmenti területeket az anyaországhoz. Ezzel kétfélmillió magyar és másfélmillió nemmagyar lakosság térne vissza Ma-

Görög rendőr teljes díszben.

Ebben a számunkra furcsa nemzeti öltözetben parádézik a rendőr, Athén, a görög főváros utcáin.

gyarországhoz. A rutének és a tótok pedig népszavazás útján döntsenek hovátartozásuk felől. Csak ilyen megoldás nyithatja meg az őszinte gazdasági együttműködés útját a dunavölgyi nemzetek között. — A kolozsvári magyarelles tüntetésekkel kapcsolatban egy angol újság azt írja, hogy az Erdélyben és máshol elkövetett igazságtalanságok egyetlen vér nélküli orvoslása csak a határmódosítás lehet. Az erdélyi magyarok sorsa köztudomásulag: üldöztetés, vagyonelkobzás, nyelvük használatának tiltása és hasonlók. A kihívások, amelyeket a magyaroknak el kell szenvedniök, már hovatovább türhetetlenek lesznek. Mire várnak hát az európai felelős államférfiak? — Itt említjük meg, hogy a magyar városok és vármegyék sorra tiltakozó gyűléseket tartottak a legutóbbi oláh erőszakosság megbélyegzése és visszautasítása végett.

80.000 munkanélküli földmunkás Jugoszláviában

Ujvidékről érkező jelentés szerint a munkáskamarák kongresszusa alkalmával a vajdasági osztály beszámolt a földmunkások szomorú helyzetéről. A vajdaságban 79.884 teljesen földnélküli agrár munkást tartanak nyilván, akik közül márciusban 5630 volt munkanélküli. A munkások az elmúlt szezonban mindössze 76 napot dolgoztak és 16 millió dinárt kerestek; egész évre felosztva egy-egy munkásnak mindössze 5 dinár (körülbelül 35—40 fillér) jut naponta.

A „VASÁRNAP”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V., Bálhory-u. 24
szám alatt, a „Faluszövetség” székházában van.
Telefon 294-52.

VILÁGKRÓNKA

Az európai közvélemény érdeklődésének középpontjában az a nagyjelentőségű harc áll, melyet az *Amerikai Egyesült Államok* folytatnak európai adósaikkal: *Angliával, Franciaországgal és Olaszországgal*. Ez a küzdelem annál meglepőbb, mert éppen Amerika elnöke: *Hoover* volt az, aki több, mint egy évvel ezelőtt moratóriumot adott és ezt más hitelező államoknak is javasolta, hogy egyes országokat a gazdasági összeomlástól megmentsen. Akkor úgy látszott, hogy Amerika hajlandónak mutatkozik a háborus adósságok törlésére és ezzel nagy lidércnyomástól szabadítja meg Európát amellett, hogy egy általános adósságrendezés útját is előkészíti. Ez a várakozás azonban ábrándnak bizonyult, mert Amerika minden átmenet nélkül egyszerűen bejelentette, hogy *ragaszkodik a december hó 15-én esedékes adósság-részletek fizetéséhez*. Nem kétséges, hogy Amerikát erre a lépésre az európai nagyhatalmak magatartása készítette, az a lázas fegyverkezés, amely a leszerelési konferencia ellenére is milliárdokat emészt fel évente a nyugati nagyhatalmak költségvetésében. Beszédés bizonyítéka ennek az egyik legnagyobb francia hadianyaggyárnak a napokban közzétett mérlege, mely szerint a gyár részvényesei a mai gazdasági viszonyok között elképesztően magas: *25 százalékos osztalékot kapnak*. Magától értetődik, hogy Amerika ezek után arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok az adós államok, amelyek milliárdokat tudnak költeni fegyverkezésre, nem számíthatnak a hitelezők kiméletére. *Olaszország* a maga részéről elhatározta, hogy a december 15-iki esedékességnek eleget tesz. Hasonló álláspontot foglalt el *Anglia* is, bizonyos fentartásokkal. Nem így azonban *Franciaország* és *Belgium*, melyeknek költségvetését a december hó 15-iki fizetés súlyos helyzetbe hozná. *Belgium* parlamentje határozatilag kimondotta, hogy *nem fizet*, mire a kormány, mely a fizetés mellett foglalt állást, *nyomban lemondott*. Hasonló sors érte a francia *Herriot-kormányt* is. December hó 14-én, hajnali öt órakor, egy rendkívül izgalmas éjszakai ülés után, a francia képviselőház 187 szóval 402 ellen kimondotta, hogy *nem fizeti meg a december hó 15-én esedékes, körülbelül 20 millió dollárnyi adósságrészletet*. *Herriot* miniszterelnök azzal érvelt, hogy fizetni kell, mert megkötött szerződés betartásáról van szó. A francia képviselőház azonban *nem tette magáévá ezt az álláspontot, mire a kormány lemondott*.

Amerika magatartása a nemzetközi adósságok kérdésében megfontolásra bírta Európa vezető nagyhatalmait.

Az eddigi tapasztalatok alapján mindenki azt várta, hogy a folyamatban lévő leszerelési konferencia eredmény nélkül oszlik szét, illetőleg arra a sorsra jut, amelyre eddig még minden konferencia jutott: el fogják napolni. Ez azért is bizonyosnak látszott, mert Németország nem volt hajlandó az eddig követett tárgyalási alapot elfogadni, mely szerint ő a többi nagyhatalommal szemben fegyverkezési egyenjoguságában továbbra is korlátozva lett volna. A konferencia minden várakozás ellenére, nagy meglepetésre, a fegyverkezés kérdésében megállapodásra jutott és kimondotta, hogy *alapelveként ismeri el Németország és*

a többi szerződés alapján leszerelt állam számára az egyenjogúságot. Ez azt jelenti, hogy a konferencián résztvevő nagyhatalmak Németország és a többi legyőzött állam részére a fegyverkezés terén teljes egyenjogúságot biztosítanak, csupán azt a feltételt kötötték ki, hogy a fegyverkezésnek olyan határokon belül kell történni, amely valamennyi nemzetnek biztonságot nyújt. *Ezzel a határozattal a legyőzött államok — köztük természetesen Magyarország is — megszabadulnak attól a bilincstől, amely a békekötések óta számukra minden megmozdulást és önvédelmet lehetetlenné tett*.

Hát ezt is lehet?

Várkonyi András káli lakos megdöbbenő esete egy fűzesabonyi ügyvéddel

Naponként kapunk megdöbbenő esetről hírt a falusi nép pusztulásáról. Ismételten szővátettük már egyes ügyvédek lelkiismeretlen tevékenységét, amelynek eredményeként mindig egy-egy kisember jut koldusbotra. Ezuttal *Várkonyi András káli lakosra* került a sor.

Várkonyi András évekkal ezelőtt egy cséplőgépre alkudott a *Danubius Gépgyárnál*, ahol a gépet le is kötötte azzal a feltétellel, hogy az üzlet csak a gyár jóváhagyása után válik véglegessé. A gyár *Várkonyi András* hitelképességét a gép értékére nézve nem találta elegendőnek, ezért az üzletet nem hagyta jóvá. *Petrik Jenő fűzesabonyi ügyvéd* meghallotta ezt az esetet, felkereste *Várkonyi Andrást* és rábeszélte arra, hogy *kártérítésért perelje be a gyárat*. *Várkonyi* nem akart perelni, mert félt az esetleges következményektől. *Petrik Jenő* erre kiállított egy levelet, mely szerint *Várkonyi* megbízást ad a per megindítására azzal a feltétellel, hogyha *Petrik Jenő* a pert megnyeri, a *kártérítési összeg ötven százaléka öt, vagyis az ügyvédet, ötven százaléka pedig Várkonyit* illeti. *Ha pedig a pert Várkonyi elveszti, az összes költségek az ügyvédet terhelik*. A pert természetesen el is vesztették és mintegy 500 pengő perkoltségben *Várkonyit* a bíróság elmarasztalta. *Petrik Jenő* azonban nem volt hajlandó eleget tenni *Várkonyival* szemben vállalt kötelezettségének s mivel semmi megfogható vagyona nincs, az alperesként szereplő gyár ügyvédje a perkoltség kifizetéséért *Várkonyit* beperelte és ellene végrehajtást vezetett.

Ilyenformán ennek a szegény embernek kis vagyona legsúlyosabban veszélyeztetve van és bár ideiglenesen

az alperes ügyvédjével megegyezett havi 30 pengő törlesztésben, nehéz anyagi viszonyai között aligha tudja teljesíteni és *igy kis vagyónkaja ennek a lelkiismeretlen ügyvédnek az áldozata lesz*.

Az már nem sokat változtat a helyzeten, hogy *Várkonyi András Petrik Jenőt az ügyvédi kamaránál feljelentette*, amely bizonyára példás büntetésben részesíti, az ő egzisztenciáját azonban *Petrik* eljárása alapján renditette meg. Igazán ideje volna már az ilyen ügyvédektől megtisztítani az ügyvédi kart, amely sem az ügyvédi hivatás becsületének nem használ, sem a jogkereső közönség nyugalma nem mozdítja elő.

(K. M.)

Vasutas hősök

December hó 11-én, vasárnap, fényes külsőségek között leplezték le Budapesten a világháború vasutashőseinek a MÁV Andrassy-uti igazgatósági épületére helyezett emlékművét, mely vitéz vasutasokat ábrázol, háttérben a pánclívonattal.

Az ünnepi beszédet *József királyi herceg* tartotta és elmondotta, hogy huszonkétezer vasutas vonult be fegyveres szolgálattételre és *közülük háromezren maradtak künn a harctereken, jeltelen, omladozó sirokban*. Sokan a pánclívonatokon vesztették életüket; egy alkalommal például mozdonyok indultak kémszemlére ellenes területekre; az egyik visszatérő mozdonyról holtan emelték le a mozdonyvezetőt és fékezőt, akik 82 óras szolgálat után, halálos sebekkel tértek vissza. A magyar vasutasokat hazafias elszántság, megalkuvást nem ismerő kitartás és feltétlen megbízhatóság jellemezte.

A túlsok evésénél,
"IGMÁNDI" egyözyizből,
vagy túlzott ivásnál,
már fél pohár hasznát!
A legújabb Igmándi keserűvizet a legújabb Igmándi üzemben készítették.

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ

Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig
Schmidthauer természetes

Igmándi

keserűvize válik be
legjobban

A főváros kipurancsolta a kistermelőket a belső piacokról!

A „Faluszövetség” állást foglal a sérelmes intézkedés ellen

Sokszor megállapították már, hogy a város nem lehet ellensége a falunak és megfordítva. Nagyszerű szavakkal hirdetik, hogy csak a falu és a város együttes kézfogása adhatja meg azt az erőt, amely a nemzet talpraállásának főkélléke.

Amikor ezt hangsúlyozzák, ugyanakkor december hó 9-én olyan intézkedés történt, amely egy csapásra megsemmisíti 50—60 pestkörtényéki község gazdasági életét. Az történt ugyanis, hogy a vásárfelügyelők felsőbb parancsra hivatkozással tudomására hozták a fővárosi piacokra (Haller-tér, Lehel-tér, stb.) kocsikkal bejövő östermelő kigazdák, hogy többet kocsikkal ezekre a piacokra bejönni nem szabad. Termelvényeiket csak kézipodgyásként hozhatják be és csak ezt árusíthatják. A kocsikkal való beállítás és a kocsikról való árusítás, amely eddig évtizedeken át november hó 30-tól július 30-ig megengedett szokás volt, ettől a naptól kezdve tilos. A termelők előtt tehát most már csak egy lehetőség áll, az, hogy a messzefekvő, ugynevezett új nagy vásártelepre menjenek ki árusítani.

Ez az intézkedés teljesen tönkreteszi a környékbeli falvak népét, még pedig a következő okokból: a pestkörtényéki termelők egy részének legalább 10—12 kilométerrel több utat kell megtenni az új vásártelepig, mert megszokott, régi vevőközönségüket teljesen elveszítik. A vevők ugyanis a kistermelők kedvéért nem mennek ki a nagy vásárcsarnokba, mert az odautazás, főként a szegényebb osztályra nézve költséges. Sérelmessé teszi a rendeletet az a körülmény is, hogy — köztudomás szerint — a nagy vásárcsarnokban lévő kereskedők és árusok éppen azért sztrájkoltak, mert áruikat vevőközönség hiányában eladni nem tudják. Megtörtént például az is, hogy a bolgár kertészek egyike-másika vagonszámra öntötte ki az eladatlan és elrothadt zöldség-neműt.

Az új fővárosi piaci intézkedés nem

kell sem a kereskedőnek, sem a vevőnek, sem a kigazdának, éppen azért nem tudjuk elképzelni, hogy miért kellett azt éppen karácsony táján kiadni akkor, amikor a pestkörtényéki falvak egész esztendőn át elraktározott termelvényeiket most tudnák értékesíteni.

A pestkörtényéki falvak östermelői küldöttségileg jártak a Faluszövetségnél, Fröhvirt Ignác vecsési kigazda vezetésével és arra kérték a Szövetséget vezetését, hasson oda, hogy ezt a sérelmet visszavonják.

Fröhvirt Ignác elmondotta, hogy ők, vecsési gazdák, a miniszterelnök elgondolása szerint kereskedő kigazdák akarnak lenni, éppen azért egész termelési rendszerüket a fővárosi piac igényeinek megfelelően állították be. Ő maga például 2—3 vagon házi savanyított káposzta termelésére rendezkedett be, a legmodernebb gépekkel felszerelve. Minden egyes pestkörtényéki falunak megvan a maga különleges termelvénye, amelyet így az ünnepek táján szoktak a gazdák piacra hozni. Ebből pénzelenek és ebből fizet-

tik ki a súlyos adóterheket. És most jön ez az intézkedés, mely egy csapásra koldusbotra juttatta a pestkörtényéki falvak kigazdáit, mert ha a karácsonyi piacot elrontják, akkor, — mint Fröhvirt mondotta — egész esztendőre készen vagyunk. De nem nyugszunk bele, mert az ország fővárosa nem tehet velünk ilyet. A termelő kigazdának éppen olyan joguk van a fővárosban árusítani, mint a kofáknak, sőt talán több, mert súlyosabb adófizetői a nemzetnek, mint azok, akik csak — a kávéházakban — a fuvarlevelek átadásával drágítják ezt a szomorú magyar életet.

*

A Faluszövetség vezetősége, Pestvármegye alispánjával egyetértőleg, a kerületi országgyűlési képviselők, valamint az összes illetékes tényezők bevonásával, értekezletre hívja össze a pestkörtényéki termelőket és arra fog törekedni, hogy legalább a karácsonyi ünnepekre vonják vissza ezt a rendeletet, addig, amíg a végleges megoldást megtalálják.

Szekeres László.

A „Vasárnap” verspályázatot hirdet Nagyatádi Szabó István emlékére

A halhatatlan magyar földmives szobra ott áll Budapesten, a földmívelésügyi minisztérium palotája előtt, melynek diszes, uri pompájú szobájában annyit dolgozott, gyötrődött és harcolt, hogy lendítsen és javítson testvéreinek sorsán. A szoboravatón ünnepen az egész ország hódolt Nagyatádi Szabó István örökfényes emléke előtt. A leghivatottabbak: Gömbös Gyula miniszterelnök, Bethlen István gróf és Mayer János szebbnél szebb beszédekkel mondtak, a sajtó — pártkülönbség nélkül — nagyszerű cikkeiben méltatta annak az első ma-

gyar földmivesnek nagyságát, akinek szobrot emelt nemzete és az ország valamennyi falusi házában felszították ezen a napon az emlékezés soha ki nem alvó lángját.

Mi azonban azt szeretnénk, ha a földmívelő nép lelkében élő emlékezés, szeretet és hódolat testet öltene. Azt szeretnénk, ha Nagyatádi Szabó István testvérei a maguk lelkének vírágaiból kötnének koszort az ércszobor talapatára. Versenypályázatot írunk ki tehát Nagyatádi Szabó István alakjának méltatására és az iránta érzett hála kifejezésére.

A feladat, melyet a *Vasárnap* izzó magyar érzésű és szép képességű versírógárdája elé tűztünk, nemcsak komoly, nemcsak felemelő, de a nemes vetélkedésnél sokkal több: igaz szívből fakadó köszöntés egy nagy ember felé. Hisszük, hogy ez a gyönyörű feladat, mely mindenképpen méltó a falusi nép lelkéhez, buzdítani fogja olvasóinkat és minél többen vesznek részt a pályázaton.

A pályázatra szánt vers egyfelől fejezze ki világosan és tömören, hogy mit jelent Nagyatádi Szabó István a falvak népe számára, másfelől rójja le a falusi nép háláját a legnagyobb magyar földműves iránt. A vers címét, formáját, a versszakok beosztását a pályázó szabadon választhatja, csupán azt kötvük ki, hogy a vers ne legyen hosszú. A vers értékét emeli a rövideg, illetőleg tömörség.

A pályázaton résztvehet bárki, *díjazásban azonban csakis előfizető részesülhet.* Nagyon kérjük a pályázókat, hogy verseiket *lehetőleg félfives, tiszta fehér papírlapra és különös gondossággal írják.* Azon a papíron, melyen a pályamunka helyet foglal, ne legyen semmi más természetű

közlés. Aki a portókölség megtakarítása végett egyidejűleg tanácskérést, rejtvénymegfejtést, stb. is akar küldeni, azt *feltétlenül más papírlapra írja.* A pályamunka papírosán legfelül írja le a pályázó ezt a mondatot: „*A Vasárnap verspályázata*“, ezután következnek a vers, legalul pedig a *kelet, az olvasható aláírás, foglalkozás és életkor, végül a pontos cím (község, utolsó posta, megye).*

A pályamunkák elkészítésére három hetet adunk, a versek beküldésének határideje tehát

1933. évi január hó 8-ika.

Elkészve érkező és a feltételekhez nem ragaszkodó munkákat nem vehetünk figyelembe. A pályázatra beérkezett versek közül az öt legjobbat értékes jutalomban részesítjük, de a díjakat szaporítjuk akkor, ha várakozásunkon felüli lesz a beküldött versek száma.

A versek résztvevőinek névsorát a „*Vasárnap*“ január hó 14-iki, a pályázat eredményének kihirdetését pedig a január hó 28-iki számban tesszük közzé. A legjobb verseket természetesen közölni fogjuk a „*Vasárnap*“-ban.

„Doktor Robot“, a gépember.

Egy londoni kiállításon mutogatják mostanában a „Doktor Robot“ nevű gépembert, mely beszél, receptet ír és átadja a páciensnek az orvosságot. A gépembernek tömérdek látogatója van.

Mozgalom indult meg Mátyás király borának, a híres „somlóinak“ jobb értékesítésére

Mit várhatnak a magyar szőlősgazdák az amerikai szesztalalom felfüggesztésétől?

A somlói szőlőtermelőknek régi óhajuk volt a somlói borértékesítés megszervezése. Ebben az ügyben a kerület országgyűlési képviselője, Schandl Károly dr., legutóbb nagyszabású értekezletet hívott össze Somlósárhelyen, melyen résztvettek többek között: Gyömörey Sándor országgyűlési képviselő, Malcomes Gyula báró szőlőbirtokos, Antal Lajos kanonok, Schneller István gazdasági felügyelő, Reissig Géza huszárezredes, Tóth Béla dr. tb. vármegyei tiszti főügyész, Somogyi Károly dr. ügyvéd, Ferenczy Pál és Esső Andor szőlőbirtokosok, Koncskó Zoltán jószágigazgató, Kajcsos István főintéző, valamint a hegyközségek elnöke és az érdekelt szőlősgazdák teljes számban.

Szalay Ottó hegyközségi elnök megnyitója után Schandl Károly mutatott rá a somlói borok kiváló minőségére és értékére. A multban is felmerült terv *pincészövetkezet* alapítására, azonban a helyzet akkor erre még nem érett meg. Most azonban, az amerikai piac megnyitása következté-

ben az európai felesleg nagyrésze levezetést talál és ha a magyar borokat nem is tudjuk Amerikába szállítani, a francia boroknak Amerikába való elhelyezése tehermentesíti a közép-európai piacot és így alkalom kínálkozik borkivitelünk emelésére. Egyes vidékeken már történtek is kezdeményező lépések szép sikerrel.

Körülbelül ezer holdon terem a Somlón szőlő, melyből évente mintegy tizezer hektoliter bort nyernek. A helybeli fogyasztást leszámítva, még mindig nagy mennyiség áll rendelkezésre eladás céljából. Az értékesítésre vonatkozólag legcélszerűbbnek tartja *pincészövetkezet megalakítását*, mely egyelőre csak eladási irodát tartana fenn Somlósárhelyen és pincét Budapestben, hol a legjobb somlói borokat közvetlen is kimernék. Csak ha ezek a tervek beváltak, lehet tovább menni. Végül a kérdés megbeszélésére és a tervek kidolgozására bizottság kiküldését javasolta.

A kérdéshez elsősorban Malcomes Gyula báró, szőlőbirtokos szólt hozzá,

ki helyeselte a tervet és a maga részéről is elfogadásra ajánlotta.

Ezután a megjelent szőlősgazdák egyhangulag Malcomes Gyula báró választották meg az előkészítő-bizottság elnökévé, ki örömmel vállalta a megbízást, remélve, hogy a bizottság a somlói kerület képviselőjének közreműködésével elérni célját, mert teljesítéssel lehetetlen, hogy az olyan kiváló és mint gyógybor is elsőrangú somlói Magyarországon nem ismerik eléggé.

Ferenczy Pál mérnök közölte ezután több neves orvos véleményét, melyek szerint a somlói bor az egyedüli, mely nagyobb mértékben is fogyasztva, nem okoz gyomorsavat, sőt ellenkezőleg, sok esetben gyógyítólag hat. A zirci apátság könyvtárában őrzött iratokból kitűnik, hogy 1764-ig nem volt patika az egész környéken és a betegségek gyógyítására somlói bort használtak sikerrel. Egyébként adatok vannak arra is, hogy Mátyás király is somlói bor mellett vidagott.

Gyömörey Sándor, a zalaszentgróti kerület országgyűlési képviselője azt hangsúlyozta, hogy a Somló vidéken csak a régi, igazi somlói szőlőt szabad termelni és az új fajta telepítését meg kell szüntetni.

A bizottság egyhangú lelkesedéssel fogadta el a tervet, majd az előkészítő-bizottság tagjait választották meg.

A miniszterelnök nyilatkozik az adóbehajtásokról

Gömbös Gyula miniszterelnök az elmúlt héten nyilatkozatot tett egyik fővárosi napilap munkatársa előtt. A miniszterelnök kitért az adóbehajtások kérdésére is és a sajtó egy részének magatartását elítélte azért, mert állandóan napirenden tartják ezt a kérdést, pedig tudniuk kell, hogy a további intézkedéseknek és eredményeknek az államháztartás szilárdságának minden körülmények között való biztosítása az alapja. A miniszterelnök nyilatkozatának ez a része így hangzik:

— Az adónemfizetés az utóbbi években szokássá vált. Az adómorál megingott alapjaiban. Minden gondolkodó ember tudja, hogy az adók befizetésének megtagadása vagy az amerikázás az adófizetéseknél, vég-eredményben az államot alapjaiban rendíti meg. Akár népszerű tehát, vagy nem népszerű dolog, nekem és kormányomnak, amely az őszinte szó politikáját hirdeti, csak egy kötelessége lehet: *igenis helyreállítani az adómorált és az adóbefizetéseket szorgalmazni.*

— Eseteket tudunk, hogy notórius adónemfizetők voltak. Egyes községeknél 3—4 éves adóhátralékokra bukkantunk anélkül, hogy gazdasági-
lag indokai lettek volna ennek az adónemfizetéseknek. Miután ezt a kérdést nem lehet úgy szabályozni, hogy az osztó igazság pontosan mérjen, természetesen lesznek egyes egyedek, amelyek igen nehéz helyzetbe kerülnek a hatóságok intézkedései folytán.

— Nem kellett hozzá senki, hogy erre figyelmeztessen akár engemet, akár a pénzügyminisztert, akár a nemzeti egység pártját. Mi magunk is az élet utjait járjuk! A különbség csak az, hogy mi lelkiismeretesen akarjuk kötelességünket teljesíteni a közzel szemben és nem használjuk ki az ország nehéz helyzetét politikai propagandára — az adóbehajtás terén sem. Ha mi most engednénk holmi demagóg jelszavaknak, ez a végzetet jelentené.

— Sokkal jobban bízom a magam és kormányom, valamint pártom programjában, cselekvéseiben és a jövőben való alkotásaiban, semhogy alacsony ösztönökre akarnám építeni politikámat. A magyar nép annyira józan, hogy őszinte szavamat megérti és rá fog jönni arra, hogy jobban fáj nekem a magyar ember keserősége, mint azoknak, akik ezt

a keserőséget pártpolitikai célokra akarják kamatoztatni. Állítólag Miskolcon a független kisgazdapártnak egyik képviselője azt hangoztatta, hogy a kormány a hatvan ezer pengős adóhátralékosoknak elengedi az adóját, vagy kedvez nekik, ezzel szemben a hat pengős adóhátralékokat szigorúan hajtják be. És mondja ezt akkor, amikor mindenki tudja, hogy ennek éppen az ellenkezője igaz. Ez mutatja legjobban, hogy nekem ezzel a kérdéssel tovább foglalkoznom nem kell. Az ilyen állítások komolytalanságáról minden józan magyar ember meg van győződve. Ha ez az agitáció tovább folytatódik: *nem leszek rest cselekedni!*

Csökkennek a dohány-beváltási árak.

A pénzügyminiszter december hó 9-én kiadott rendeletében megállapította az 1932. évben termelt dohánylevelek beváltási árát. Az új árak itt következnek:

Szivarboríték mm-ként 112 P. — Nagylevelű közönséges dohányok: szuloki válogatott 104, Ia. 95, Ib. 85, Ic. 70, II. 50, III. 30. — Debreceeni és szegedi válogatott 100, Ia. 90, Ib. 80, Ic. 66, II. 46, III. 25. — Tiszai válogatott 95, I. a. 85, I. b. 75, I. c. 60, II. 40, III. 20. — Finom kerti dohány: I. 160, II. 95, III. 60. — Középfinom kerti dohány: I. 107, II. 70, III. 40. — Közönséges kerti dohány: I. 42, II. 26, III. 15. — Szentandrási muskotály do-

hány: I. 107, II. 70, III. 40. — Közönséges muskotály dohány: I. 42, II. 26, III. 15. — Kapadohány: I. 40, II. 30, III. 15. — Valamennyi dohányfajtabeli kihányás: 4.50. — Valamennyi dohányfajtabeli csomózatlan levél és tisztá hulladék: 2 pengő métermázsánként.

Azok a termelők, akik oly helység (város, község, közigazgatásilag önállóított pusztia) határában termelnek dohányt, amely helység a dohánybeváltási állomás székhelyétől öt kilométernél tovább fekszik, fuvarpótlékra tarthatnak igényt és pedig kilométerenként minden tiszta súlyu 100 kg dohánylevél után 3.5 fillérre.

A most megállapított árak tavalyiaknál kisebbek. Az árak leszállítását a dohányáraknak a külföldön is bekövetkezett nagymérvű áresése, másrészt a dohányfeleslegék külföldi értékesítésének nehézségei okozták. A pénzügyminisztérium a jövő évi ültetési területeket lényegesen csökkenteni fogja.

A mosondarnói műkedvelő gárda november hó 27-én pompásan sikerült műkedvelő előadást rendezett a helybeli önkéntes tüzoltó testület felszerelésének javára. Szinre került A legnagyobb hatalom című három felvonásos színmű. A kiténő szereplők valamennyien rátermettségről, ügyes színjátszó készségről és odaadó szorgalomról tettek tanuságot. A leányszereplők névsora: Bertalan Rézi, Hartai Mária, Karácsony Erzsébet, Kovács Gizella, Molnár Rézi, Páli Mária, Varga Cili. A férfiszereplők névsora: Bertalan Miklós, Csizmadia Kálmán és Pál, Horváth András, Karácsony Lajos, Kovács Ferenc, Kuzmics Kálmán, Molnár János és Lajos, Sipos Ferenc, Téglás Lajos, Tommár Kálmán és Tóth Ferenc. A nagysikerű előadást jeles hozzájárítással betanította és rendezte Balla Ignác. A fényképet közlés végett beküldte Karácsony András, az önkéntes tüzoltótestület pénztárosa. (Lásd a képet.)

„A legnagyobb hatalom“ című színmű szereplői Mosondarnón.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Rekord-tehenek

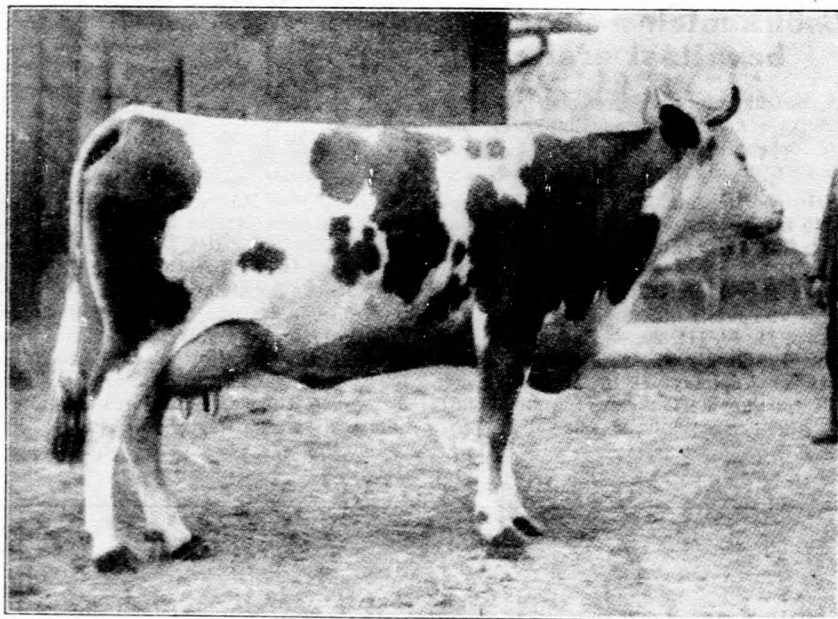
A multban inkább csak a lónak legkiválóbb teljesítményéről vezettek ki-mutatást. Az utóbbi évtizedekben azonban, mikor a tehén egyedi tejtermelőképességének gazdasági értéke nyilvánvaló lett, minden országban jegyzik a legkiválóbb tejtermelőképes-gű teheneket. Hazánkban az ugynevezett *elite-törzskönyv** (Országos Magyar Gazdasági Egyesület) tartja nyilván tenyészmárháink legjavát, melyekből ezuttal egy képet közlünk.

Nagy örömmel állapítjuk meg, hogy a szarvasmarha elite-törzskönyvben

* Elite (ejtsd: elit), francia szó, annyit jelent válogatott, színe-java.

kistenyésztoink is szép eredményekkel szerepelnek. Legtöbb elite-tehénnel a *somogyi* kisgazdák rendelkeznek, ezenkívül még *Baranya*, *Tolna* és *Győr* megye ismert törekvő községeiből kerültek ki elite-tehenek.

Talán érdekes és feltűnő jelenség, hogy ugy a legnagyobb *évi* tejtermelésű, mint a legnagyobb *napi* tejtermelésű tehén is egy-egy *Döry-tenyészetben* volt. Ez könnyen megmagyarázható. Ezelőtt százötven évvel többek közt a tolnamegyei Döry-család tagjai voltak a modern marhatenyésztés zászlóvivői. Ugy látszik, hogy a Döryek mai nemzedéke örökölte őseitől nemcsak a tehénállományt, hanem a hozzáértést és áldozatkészséget is!

Európa legjobban tejelő tehenek.

Döry László kisdorogi tenyészetének „Ila 104” nevű elit telivér szimmentáli tehenek, mely 54.7 kilogramm tejet adott naponta.

A teelők méhek

legkevesebbet fogyasztanak akkor, ha háborítatlan nyugalomban, sötétben, 8—10 C. fokos melegben vannak. A méhek firtalokban összetömörülve telelnek. Míg elegendő mézük és elegendő meleg van a méhklakásban, addig méhpusztulástól nem kell tartani. A túlmeleg teletetés már káros. A teletetés első szaka körülbelül januárig, a fiasítás újból való megkezdéséig tart. Ez a teljes nyugalmi állapot. Ilyenkor a méhek csak azért táplálkoznak, hogy magukat és a szükséges meleget fenn-tartsák. Ezért a beteltelt méheket ne háborgassuk; közelükben a legnagyobb csend legyen. Az egér és a nagy

éjjeli lepkék kizárása végett a méhcsaládok nyílását szűkíteni, a napfény miatt pedig árnyékolni kell. Úgyel-jünk, hogy az elhulló méhek a kijáró-nyílást el ne tömjék.

A jó teletésnél mégis nem a meleg méhklakás, hanem a népesség erőssége és a kellő mennyiségű, kellő minőségű méz, illetőleg virágpor játsza a főszerepet. A teletés akkor jár kedvező eredménnyel, ha a beteltelt méhek leg-alább 50 négyzetdeciméter területű lépet boríthatnak be. Jegerces méz a teletetésre nem való. A rence-méz könnyen ikrásodik. Teletetésre leg-jobb a teljesen befedett augusztusi mézzel telt lép. Közepes méhcsalád-nak a teletésnél 10—12 kg. mézre van

szüksége. Általában 3 négyzetcenti-méter területű lepecsételt lép ad 1 kg. mézet. 4—5 kg-nál többet kitevő méz-hiányt már etetéssel nem pótolhatunk. Az ilyen szűkösön betelteltetett család nem éri meg a tavaszt.

A gyümölcskamrárt

azaz a helyiséget, hol a gyümölcsöt elraktározunk, iparkodjunk állandóan fagymentesen tartani. Az eltett gyümölcsöt időnkint át kell vizsgálni és a közöttük rothadni kezdő, vagy egyéb-ként hibás példányokat mielőbb el kell távolítani. Ezzel a rothadást okozó gombáknak az egészséges gyümölcsre való áttérjedését akadályozzuk meg. A kiválogatott rossz gyümölcsöt nem szabad a kamarában hagyni, hanem azt el kell égetni. A fagyok közeledtével tanácsos az eltett gyümölcsöt papirlapokkal letakarni. Fontos, hogy a helyiségben alacsony és egyenletes hőmérséklet legyen. Legjobb a + 4, + 5, + 6 fokot mutató hőmérséklet-tel bíró helyiség. Előnyös, ha a helyi-ség sötét.

Gazdasági tanácsadót és naptárt ta-lál mai számunkhoz mellékelve az ol-vasó. A tizenhatoldalas füzetet a Chi-noin-gyár boesátotta rendelkezésünkre, hogy olvasóink — figyelmen átolvas-gatva e könyvecskét — hasznos utbaiga-zításokat nyerjenek az általánosan is-mert „Futor” nevű állati csontképző előnyeiről. A füzetet olvasóink gondos figyelmébe ajánljuk.

Apró jó tanácsok

A téli idő otthonának őrzésére kényszeríti a gazdát, mert a föld-munka szünetel. Ha otthon ellátta gon-dosan állatait, még mindig marad ideje háziiparra. Bevételre is tehet szert fűzfa-kosarak, -székek, -kasok, szalmakaszok, gyékénytakarók, szalmá-ból készült lábtörölők, nyirfasesprűk, tövisboronák készítésével, másrészt ez a könnyű munkálkodás visszatartja az unalomüző korcsmázástól és kártyázástól, mely élvezetekben — saj-nos — nem mindenki tud mértéket tartani, ha egyszer elkezdte. A mér-téktelen korcsmázás és kártyázás pe-dig teljes anyagi és erkölcsi romlásba viszi az embert.

A zsírt ne süssük ki tulerős tűzön és ne tovább, mint amíg a tepertő rozsdapiros színt vesz fel. Igaz ugyan, hogy így lassabban megy a munka és a tepertőt még préselni is kell, hogy visszatartott zsírt kiadja, de viszont így nyereünk szép hófehér és sokáig eltartható zsírt. Ha erős tűzön hevítjük a szalonnát vagy sokáig tűz fölött tartjuk, akkor megsárgul, sötét megbarnul a zsír. Tapasztalt hentesek a sütés vége felé körülbelül 10 liter zsírhoz egy deciliter tejet öntenek s utána még pár percig tűzön hagyják a tepertőt. Ez is fehériti a zsírt.

HETI TEREFE

Gyöngyözik az ujbör..

A trágyát alászántani homoktalajban 15—20, agyagtalajban pedig 10—12 cm-re kell. A trágya elkorhadásához ugyanis nedvesség, levegő és meleg kell. A felületesen leföldelt trágya száraz időjárásban nem kapna nedvességet, különösen nem a homoktalajokban; a homok mélyebb rétegében már inkább biztosítva van az elegendő nedvesség. A túlmély alászántás következtében levegő nem jut a trágyához s így nem tud elkorhadni. Mint-hogy azonban a kevésbé légjárta agyagtalajok felső rétegében mégis csak több a levegő, azért az agyagtalajokba kevésbé mélyen indokolt a trágya alászántása.

Kétféle dohányt természetnek tudvalevőleg a magyar gazdák. A nagylevelű dohányok leveleiből pipadohány, burnót, továbbá a levéltetvek és más paraziták ölszere: a *thanaton* készül. Ilyen nagylevelű dohányok a tiszai, a debreceni, a szegedi és a szuloki. A kerti dohányok szép világosságra színik és kellemes zamatjuk folytán cigaretta- és csibukdohánynak lesznek felvágva és mint törökdohány-keverékek jönnek forgalomba. A magyar dohányok szivarkészítésre nem alkalmasak; a magyar szivarok külföldi dohányokból készülnek.

Jövő heti számunkkal küldjük meg ajándék-naptárainkat

A VASÁRNAP — csakugy, mint eddig — ebben az esztendőben is megküldi előfizetőinek karácsonyi ajándéknapját. Az 1933. évre szóló, közel másfélszáz oldalas, színes borítéklappal ellátott naptár valóságos tárháza a szórakoztató olvasmányoknak, ismeretterjesztő cikkeknek és hasznos tudnivalóknak. Hisz-szük, hogy hűséges előfizetőink megelégedéssel fogadják ajándékunkat és igaz gyönyörűséggel fogják forgatni lapjait.

Egyszersmind kérjük azokat az előfizetőinket, akik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, igyekezzenek rendezni kötelezettségeiket, nehogy ajándék-naptárunktól megfosszák magukat.

Végül jelentjük, hogy azoknak az előfizetőinknek, akiknek előfizetése december hó 31-én lejár, mai számunkhoz mellékelve befizetési lapot küldöttünk az előfizetés megújítására.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	2 P
Félévre	4 „
Egész évre	8 „

Mutatványszámot levelezőlappal készítséggel inditunk. Ajándék-naptárunkat minden ujonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

Ászk Marci arca olyanformán szigorodik el, mint a tisztelendő uré a szószeiken, amikor az erendő bün tilos ismételtetésének pokolbéli következményeit festegeti s tekintetét baljóslatu szilárdsággal szegezi hol a menyecskék és lányok piruló csoportjára, hol meg a fiatalabb férfinépség egymást kujonkodó, könnyökkel taszigáló sorára . . .

Merthogy erendő bün van ma is erendő. Legkivált a közéletben. De nem olyanformán, hogy ketten haragnak egy almába, mint legkezdeten Ádám apánk és Éva anyánk cselekedék, mert az még csak tenné, hanem ott a főbaj, hogy igen sok nagygyagaru ember annyi almát harapdál össze, amennyi csak a kezeügyébe esik.

— Igön csak mohókvilága szinc van most az élet arculatjának — állapítja meg végezetül.

— Hát az! — hümment rá Farádi Gábor. — Mert egy az, hogy nem köne illendőségösen egyembörnek annyiféle hivatal, mint teszem a Piczula Mihóknak is van, hogy harangozó, levélhordó, kisbíró, iskolasöprő, tűzoltószertárgondnok, gazdakörtisztogató, bikaistállógondnok, kenderázta-töfelügyelő, meg miegyéb . . .

— Van neki bőven! — szentenciázza Ászk Marci.

— Van, de szépön mögölgödik a sok hivatal mégis, mer az asszonya is segít neki, mög az öt nagyobb gyereök is abban foglalatatoskodik . . .

— Mönnek is valamire . . .

— Mint a mádi izraelitu. Odaérnek vissza mindétig, ahunnan elindultak . . .

— Hát mér irigyled akkor a Piczula Mihók sokféle hivatalát?

— Irigyli az ánygod úkanyja, nem én!

— Mégis emlígetöd!

— De csak abban az irányban való példának, hogy ilyenforma járandósága lehetne a többi álláshalmazónak is . . .

— Nem sok maradna akkor belülök!

— Magam is ammondó vagyok, hogy jobban megritkulnának, mint összel a legyek. Egyik erre, a másik arra dülne ki, ha kérlelhetetlen szöm nézné őket, aki zsebük mélyéig hatol . . . Mer ugy-e, nem szükségös, hogy akinek havi háromezör pengó jövedelme van, annak még négy-öt másféle címön és forrásból tizezör is

lőgyön hozzá? . . . Én az álláshalmazást szigoru képesítéshöz kötém.

— Micsinálnál velük?

— Mit-e? Beosztánám őket három évre a Piczula Mihók helére, hogy a hivatalait egyedül lássák el s reggel félháromtól este tizig, télen, nyáron, összel, tavasszal a lelkiüket loholják ki, bebizonvitandó, hogy a többféle hivatal ellátására alkalmasak.

— Nofene! És mi jövedelmük volna ezeknek a gyakornokoknak?

— Ami most a Mihóknak van. Pénzértéköléssel körülbelül kétszáz pengő egy évre. Aki aztán sikerösen levizsgázna, közbizalombul lehetne álláshalmazó, akár a Piczula Mihók.

— Teszem azt?

— Löhetne aztán kartelvezér, gyárigazgató, bankelnök, bányatulajdomos és nagykereskedő is egy személben . . .

...Itt megáll a beszéd. Összekocannak az új bort gyöngyözök kis pincepoharak. A tekintetek a bor színére szegeződnek s a gondolatok a hordókégyenes során futnak végig . . .

Egy szó sem esik többé a Piczula Mihók álláshalmazásáról, hanem arról adódik a szó, hogy mi a ménkiüt csináljon a gazda a borával, amely most már szépen kitisztul, mint az arany és a nyakán marad, mint a komondornak a kolonc, amitül nem tud futni, mert ha nagyon erőlködik, fel is bukhatik . . .

JÁNOS GAZDA.

Minden cukorbetegnek el kell olvasnia!

Most jelent meg!

A cukorbeteg kosztja

Cukorbetegek részére írta:
Horvay Lajos dr.
a Ligetsznanatórium v. főorvosa.

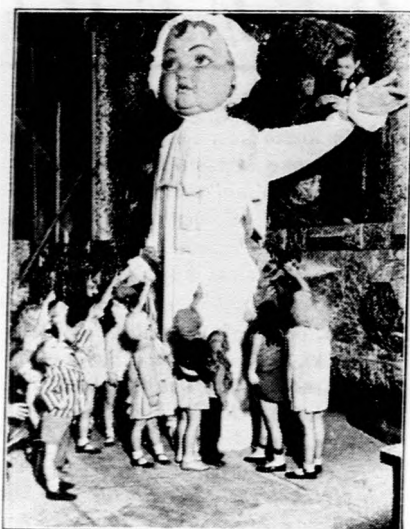
Második bővített kiadás.

Ára 2.60 pengő.

Tartalomjegyzék: Hogyan alakul a cukorbeteg kosztja. — A cukor- és szénhidrátmentes alapkoszt. — Miként használjuk fel a megengedett szénhidrátartalmu élelmiszereket. — A zsirszegény és fogyókoszt. — Egy főzéléknep. — Zablisznap és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt cukorbeteg kosztjáról. — A cukorbeteg gyermek kosztja. — Néhány őszinte tanács cukorbetegek részére. — Idényéltapok. — Konyhareceptek.

Megrendelhető:

a „Vasárnap” könyvosztályában.

Óriásbaba.

egy berlini karácsonyi vásáron. A körülötte csodálkozó gyermekek jól érzékelte-
tik a baba nagyságát.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A nemzeti munkaterv a szövetkezeti mozgalom kiépítését készíti elő

A kormány nemzeti munkaprogramja ismét fokozottabban előtérbe tolta a szövetkezeti mozgalom fejlesztésének az ügyét. A nemzeti munkaterv 54. pontja ugyanis kimondja, hogy a kormány elősegíteni óhajtja a szövetkezeti önépítés minden életrevaló realis formáját és különösen szult helyez a falusi nép hitelét, gazdálkodását, fogyasztását, termelését és értékesítését előmozdító szövetkezeti mozgalom kifejlődésére. Ez a minden tekintetben helyeselhető, bölcs kormányprogram tulajdonképpen magának az életnek a követelményeit tükrözi vissza, mert kétségtelen, hogy soha nagyobb szükség nem volt az agrárszövetkezetek kifejlesztésére és eredményes működésére, mint épen ma, amikor a magyar mezőgazdaság elesett kisegyszintenciái csak a szövetkezeti gondolat összetartó és felemelő erejétől várhatják lábraállhatóságukat.

Vonatkozik ez a fogyasztási szövetkezetekre éppen úgy, mint a hitel-szövetkezetekre, amelyek különösen nagy hivatást töltenek be a falusi nép erkölcsi és anyagi megerősítése érdekében. Ha figyelembe vesszük, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelékébe tartozó hitel-szövetkezeti hálózat, amelynek működési köre az ország területén lévő 3433 községből 2656 községre terjed ki, az elmúlt évben közel 230 millió pengő kölcsönkihelyezéssel támogatta

a falu népét, anélkül, hogy esztendőök óta bármiféle számottevő anyagi támogatást élvezett volna a kormány részéről, világos képet nyerünk arról az óriási gazdasági és szociális feladatról, amely az OKH és a hitelszövetkezetekre hárul a magyar mezőgazdaság kisembereinek megmentése érdekében.

Természetesen az OKH és a hitel-szövetkezeti hálózat csak úgy tud megfelelni ez irányú fontos hivatásának, ha megfelelő anyagi megerősítést nyer. Erre vonatkozóan is megnyugtató kijelentést tartalmaz a kormány nemzeti munkaterve, amely külön szult helyez az OKH teljesítőképességének a fokozására. Az OKH anyagi megerősítése és általában a szövetkezeti hitelkérdés megoldása annál fontosabb, mert tulajdonképpen ez a tengelye a magyar szövetkezeti mozgalom összes többi kérdéseinek. A szövetkezeti hitelügy kedvező elintézésén mulik a fogyasztási szövetkezetek működésének egészségesebb és gazdaságosabb alapra való helyezhetése, valamint a szövetkezeti értékesítés eredményes megszervezésének a lehetősége. Ha pedig az értékesítést sikerült szövetkezeti uton megszervezni, ez kedvező hatást fog gyakorolni a termelésnek a piac igényeihez mért átalakulására is.

A nemzeti munkaterv felveti például a telepítés hatalmas gondolatát, amely, véleményünk szerint, szintén csak a szövetkezeti szervezkedés segítségével valósítható meg és ültethető át a gyakorlati életbe. Az illetékes kormánytényezők tehát tisztában vannak a szövetkezeti munka nagy jelentőségével és azt értékesíteni is kívánják gazdasági programjuk gyakorlati keresztülvitelénél. Ezért az agrárszövetkezeti társadalom bizalommal néz a Gömbös-kormány működése elé és attól a szövetkezetek fokozottabb megbecsülését és a magyar szövetkezeti élet erőteljesebb fellendülését várja. (p. sz.)

Szövetkezeti székházavatás Somlóvársárhelyen.

December hó 4-én, nagy ünnepség keretében, avatták fel Somlóvársárhely község új népházát. Az avató ünnepen résztvett Schandl Károly dr., a kerület országgyűlési képviselője is. Az épület egyházi beszentelését Antal Lajos kanonok végezte el, majd megnyitva az ünnepélyt, részletesen beszámolt a népház felépülésének történetéről, mint az összetartás és az erők egyesítésének szép eredményéről. Schandl Károly dr. avatóbeszédében azt hangoztatta, hogy az új népháznak legelső sorban a hazaszeretet gondolatát kell ápolnia. A háború előtt bejárta egész Erdélyt és mindenütt a Darányi miniszter által létesített népházakban hirdette a gazdák összetartását. A mai helyzet igazolta a nagy miniszter tevékenységét, mert a népházak a magyarság várai lettek a megszállott Erdélyben. Nálunk mulhatat-

lanul szükséges, hogy minden falunak meglegyen a népháza, hogy a minden oldalról fenyegető veszedelmeknek ellen tudjunk állni. Somlóvársárhely község abban a szerencsés helyzetben van, hogy népháza felépült anélkül, hogy a község lakosaira nézve ez megterhelést jelentett volna; a népház ugyanis a község lakói által alapított hitelszövetkezet tartaléktőkéiből és a földmivélsügyi kormány segítségével került tető alá. A népház egyuttal szövetkezeti székház is. Malcoms Gyula báró a Faluszövetség részéről, Belák Endre főszolgabíró a vármegyei hatóság részéről üdvözölte az új otthont. Végül Szabó Imre kántortanító javaslatára a község a népházavatás ünnepélye alkalmából üdvözölő táviratot küldött Gömbös Gyula miniszterelnöknek.

GAZDATUDÓSÍTÓ.

FALUSZÖVETSÉGI HIREK

Előadás Ecsegen. Dec. hó 3-án Ecsegen, a Faluszövetség fiókja a Kulturházban népes gyűlést tartott, melyen a központ képviselőtében Wieser Béla fogalmazó jelent meg. Előadásában rámutatott a trianoni békeszerződés szörnyű rendelkezéseire, mint bajaink főokára; ismertette az általános gazdasági helyzetet, végül felhívta a gazdák figyelmét arra, hogy termelésüket a kor követelményei szerint áll kell alakítaniok. A tetszéssel fogadott előadás után a gyűlés Alexy János elnök zárószavaival véget ért.

A tolnatamási földhözjutottak kérésére a Faluszövetség kiküldötte tisztviselőjét, hogy a helyszínen szerezzen tájékozódást a felmerült panaszokról. A Faluszövetség a beszerzett adatokat illetékes helyre juttatta.

Háziipari tanfolyam Monostorfalván. December hó 8-án tartotta rendes évi közgyűlést a monostorfalvi fiókszövetség. Wieser Béla fogalmazó, a központ kiküldöttje, beszédében részletesen foglalkozott a mai súlyos helyzettel, majd bejelentette, hogy a fiókszövetség kívánságára a központ háziipari tanfolyamot rendez a tél folyamán. A közgyűlés az előző tisztikar lemondását tudomásul vette és megalakította az új tisztikar. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel Cserey Pechány Albin dr., kórházigazgató - főorvost, monostorfalvi földbirtokost választották meg. Az új elnök beköszöntő beszédében kitért a higgadságra és mindenekfelett hazaszeretetre buzdította a tagokat. Az újonnan megválasztott tisztikar a következő: Ügyvezető alelnök: Gaál József gazdasági intéző. Társelnökök: Csütöri János, Lőrincz Imre és Körös Lajos. Titkár: vitéz Örző János. Pénztáros: Szénási György. Ellenőrök: Ladányi Gábor, Szabó Sándor. A választmány tagjai: vitéz Kis Ernő, Horváth József, Zs. Farkas Mátyas, Retkes János, Nagy Béla, ifj. Végő Péter, Vihányó Lajos, Kiss Gyula, Rehák István, Rigó József, Foreck István, Fekete Lajos, Virág Elek, Kovács Béla, vitéz Tóth Gábor, Nemes István, H. Tóth Imre, id. Török János, Mészáros Gábor, Sörös Ferenc, Garacsi László, Varga István, Onodi András, Tajti Sándor, Kovács Ferenc, Tóth Imre, Csuri Péter, M. Kiss Lukács, Válik László, Tyukász Balázs, Papp Miklós dr., Erdélyi Sándor, Körtösi József.

A sövényháziak súlyos helyzete. A sövényházi fiókszövetség december hó 11-én gyűlést tartott, melyen Wieser Béla központi kiküldött előtt a tagok feltárták katasztrófális helyzetüket. A vagyonváltásféldek és az uradalmi bérféldek után olyan összegeket kell fizetniük, amelyeket alig tudnak a földből kihozni. A nincstelenek összes jövedelme az aratásból keresett pár métermázsza gabona. Napszámmunka nincs és hat-nyolc gyerekes családok a legnagyobb kétségbeeséssel néznek a tél elé. A Faluszövetség a háziipar bevezetésével igyekszik téli munkaalkalmat teremteni az inségesek számára.

Le kell mondani a magas termelői árakról!

December hó 7-én tartotta őszi közgyűlését az Országos Mezőgazdasági Kamara Budapesten. Hojós Miksa gróf elnöki megnyitójában bejelentette, hogy a Kamara a nyomorenyhítő-akciónak a falura való kiterjesztése érdekében feliratot intézett a kormányzó né főmértőtségéhez, akitől értesítést kaptak, hogy gondoskodása a nyomor enyhítése érdekében a falvakra is ki fog terjedni. Azután áttért a gazdákat elsősorban érdeklő intézkedések ismertetésére. Ezután Koós Mihály igazgató bemutatta a Kamara határozati javaslatát, majd Kállay Miklós földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra. Ma a legsúlyosabb kérdés — mondotta — az értékesítés biztosítása. Arról a politikáról azonban, amely a régi magas termelői árakat akarja elérni, le kell mondani. Éppen azért a többi termelési tényező felé fordítja figyelmét és pedig a gazda terheinek a csökkentésére. A maga részéről mindent megtesz, hogy az összkormányt elsősorban a gazdaságpontok szem előtt tartására bírja.

Az OMGE közgyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület december hó 11-én Budapesten közgyűlést tartott. Somssich László gróf elnöki megnyitói beszédében a világgazdasági helyzettel foglalkozott, majd utalt arra, hogy a kormánynak kötelessége megfelelő gazdasági és pénzügyi politikát folytatni és ezáltal lehetővé tenni a pontos adófizetést. Joggal várja el a gazdaságszociális, hogy a kormányelnök hasonló kijelentését multhatatlanul tette és fogják követni, mert ötven százalékkal csökkent terményárakból nem lehet 100 százalékgig és azon túl is emelt közterhek fizetését elvárni. Az adóssági kamatok tekintetében az utóbbi időben könnyítések történtek, ezért a bátor cselekedetért teljes elismerés illeti a kormányt. A rövidlejáratu hitelek ügyében is szükségesek azonban bizonyos intézkedések. Az adósvédelmi intézkedések is több tekintetben kifogás alá esnek. Mezőgazdaságunk nehéz helyzetét fokozza sok iparcikk túl magas ára. A termelési költségek közé kell számítani a vasuti szállítási díjak túl magas voltát. Mikor emiatt nagymértvű teherautófuvarozást vettek igénybe a gazdák, a vasutakra nézve kellemetlen versenytársra halálos csapást öbajt mérni a kormányzat egy rendelettel, melyet a Budapestre való teherautószállítás 30 kilométeres körzetre szorította.

Somssich László gróf beszédét széleskörű vita követte.

Gazdák tanácskozása Kecskeméten.

December hó 3-án tartotta rendes őszi közgyűlését a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Kecskeméten, a gazdaközön-ség élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen Staub Elemér kamarai elnök arra utalt, hogy a kamarák feladata küzdeni az iparcikkek árának mérsékléséért és a kartelek tulkapásai ellen, továbbá harcolni a gazdák kamatterheinek csökkentéséért. A termelés jövedelmezővé tétele végett törekedni kell a minőségi termelésre s a külföldi piacok igényeihez való alkalmazkodásra, továbbá arra, hogy a fogyasztókkal — a szövetzetesi értékesítés kiterjesztésével — minél közvetlenebb összeköttetésbe kerüljenek. Ezután Gesztelyi Nagy László dr. igazgató jelentésében a kamarának a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett munkálkodásáról számolt be, majd Wagner Adolf javaslatára lépéseket tesz a kamara a növényvédelmi szerek árának mérséklése céljából. Kégl János dr. javaslatára felír a kamara a kormányhoz azíránt, hogy a gazdaközön-séget terhelő közterhek hozasának aránya a gazdák teherbíró képességével. Medveczky Károly dr. indítványára feliratot intéz a kamara a rézgálic-kartel megszüntetése és a földbérletörvény előkészítése érdekében. Kukla Béni indítványára felír a kamara a földművelésügyi miniszterhez az egyéb célra alkalmatlan földterületeknek állami támogatással leendő beerdősítése céljából. Végül Guga-novich Máté indítványára mozgalmat indít a kamara a munkanélküli mezőgazdasági munkások foglalkoztatása érdekében.

Mennyi zsirt és sertést szállítottunk Csehországba?

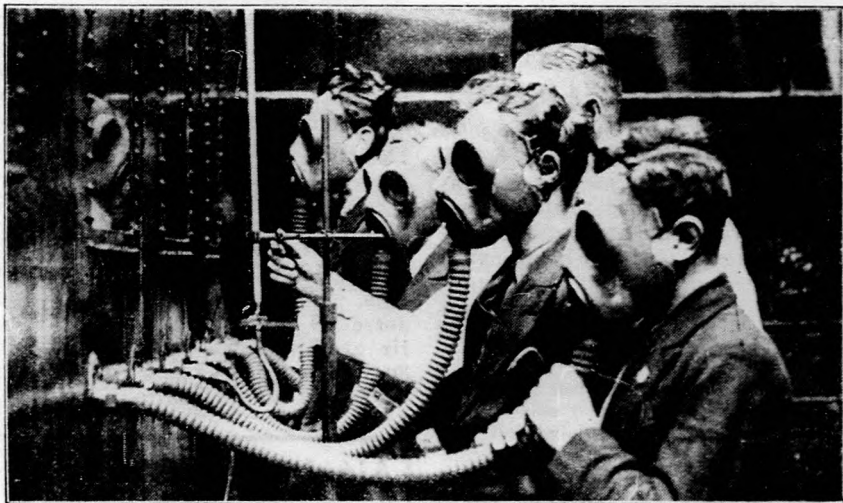
A mult esztendő szeptember hó 17. óta érvényben levő 20.000 darabos cseh zsirsertés-kontingensünkre november végéig összesen 27.194 darabot szállítottunk. November folyamán 203.720 kg. márkázott disznósirt és 308.797 kg. szalonnát vitt ki Magyarország Csehszlovákiába.

Törzskönyvi bírálatok Hódmezővásárhelyen.

A Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége a Hódmezővásárhelyi Szarvasmarhatenyésztő Egyesülettel karöltve a közelmultban törzskönyvi bírálatot tartott Hódmezővásárhelyen és a környékbeli Kutasi és Szikáncsi tanyákon. A bírálatra felvezetett telivér szimmentáli és magyar piros-tarka tehének országos viszonylatban is kiemelkedő fejlettséget mutatnak. Különösen Klein Jenő telivér szimmentáli és Molnár Imre magyar piros-tarka állománya mutat rendkívül kimagasló eredményeket. A bírálattal egyidejűleg több gazda bevezette tehenészetébe a hivatalos egyesületi tejelősellenőrzést. A bírálaton nagyszámu kiscgazda és középbirtokos tenyészítő vett részt s az Országos Törzskönyvelő Bizottságot Batta Pál titkár, a szövetséget Mészáros József dr. m. kir. gazdasági felügyelő és a helyi egyesületet Pályi Sándor, Molnár Imre és Dezső József képviselték.

Nyole cég bonyolítja le a magyar buza-kivitelt Ausztriába.

A Mezőgazdasági Kiviteli Intézet a földművelésügyi minisztériummal egyetértően Ausztria felé 60.000 métermázsza buza kiviteltre jogosító engedélyeket adott ki. Az engedélyeket 58 kiviteli cég között osztották széjjel azzal a megszorítással, hogy csupán nyole cég jogosult a buzát Ausztriában ténylegesen eladni, míg a többi cég csak ezek után kínálhatja ki az árut. Ez a rendszabály azért vált szükségessé, mert a legutolsó osztrák kontingensnél ugyancsak nagyszámu cég nyert kiviteli engedélyt s a kivitelre engedélyezett csekély mennyiség ellenére oly nagymértékű kínálat volt az osztrák piacon tapasztalható, hogy a magyar buza ára közel 1½ schillinggel esett vissza s olcsóbban volt kapható, mint a jugoszláv, vagy bolgár buza. Mivel termelőink a buzának ily megokolatlan áresése ellen tiltakoztak, szükségesnek látszott a kivittelt kevesebb kézbe tenni le, hogy tulerős, nem ellenőrizhető kikinálás elő ne állhasson.

Amik életükkel játszanak a mindennapi kenyérért.

Londonban van egy kísérleti állomás, ahol kipróbálják a gásmaszkokat, vajjon kellő védelmet nyújtanak-e a mérgezőgázok ellen. Az állomás alkalmazottakat tart, akik életüket kockáztatva végzik a kísérleteket.

H I R E K

A munka ismeretlen hőse

XI. Pius pápa Quebec, kanadai város érsekéhez apostoli levelet intézett, amelyben a *munka ismeretlen hőseit magasztalja*. A pápa utal arra, hogy a világháború után a nemzetek mindenütt nagyszerű emlékműveket emeltek az ismeretlen hősek, hogy lerójják hálájukat a harcmezőkön hősi halált halt fiaiknak. Az élet azonban ma szintén harcmező, ahol az ismeretlen hősök, a munkások milliói harcolnak és véres sebeket szenvednek. *A munka mai ismeretlen hőse az a sok-sok elesett munkanélküli, aki szorongó szívére teszi szerszámát elejtett kezét, bár ezer örömmel dolgozna önmagáért és családjáért. Ezeknek az ismeretlen hősöknek elvitathatatlan joguk van becsületesen díjazott munkára.* Az lenne a kötelességük az összes államférfiaknak, kormányoknak, koronás fejedelmeknek, hogy utat, alkalmat és módot találjanak arra, hogy a munka minden egyes ismeretlen hőse számára munkát és kenyeret biztosítsanak. Valami álu-ton tévelyeg a világgazdaság, ha a munkáskérdés ma annyira megoldhatatlannak látszik. A hiba ott lehet, hogy az ellentétek nagyon is kiélezettek úgy az egyes nemzetek, mint az egyedek, nemkülönbön a tőke és munka között.

„Nem fogom abbahagyni erőfeszítéseimet!” A Békéscsabán legutóbb tartott revíziós nagygyűlés táviratban üdvözölte a magyarság nagy barátait, Rothermere lordot, Winston Churchill-t, Borah szenátort és Mussolinét. Most érkezett meg Rothermere lord válaszelevele, amelyben a lord ismét megállapítja, hogy amíg a trianoni szerződést gyökeresen meg nem változtatják, nem lehet béke vagy jólét Közép-Európában. Több, mint öt évvel ezelőtt állapította meg ezt és minden elmuló nap megerősíti abban, hogy az a vélemény, amelyet akkor alkotott, teljesen helyesnek bizonyult. „Nem fogom abbahagyni erőfeszítéseimet, — fejezi be levelét a nemes lord — amíg messzeható eredményt nem értem el!

Amikor a fogházor a rab előtt áll vigyázzban. Vakmerő módon szökött meg a napokban egy francia börtönből egy Brendelle nevű 45 éves rab. Egy reggel, miközben a munkaterembe ment, elment az igazgató lakása előtt, amelynek ajtaja félig nyitva volt. Egy pillanat alatt besurrant, felvette az igazgató kabátját és kalapját és aztán nyugodtan a kijárat felé indult. Az őt azt hitte, hogy az igazgató közeledik, vigyázzba állt és előzékenyen kinyitotta neki a kaput és a rab elillant.

Háztartási vándortanfolyam vizsgálója Kiskundorozsmán. Kiskundorozsmán a háztartási vándortanfolyam október hó 10-én kezdődött és november hó 20-án tartott vizsgával zárult. A földmivelésügyi minisztérium vizsgabiztos, Sztankovits János ny. akad. igazgató ünnepélyes ke-retek között nyitotta meg a vizsgát. A tanfolyamon résztvevő növendékek mindnyájan szép eredménnyel vizsgáltak. A tanfolyam vezetőjeként Szilárd Mária gazd. s. tanárno és Rutényi Sarolta okleveles gazda, mint beosztott tanerő, valamint Bedő Jenő dr., az egészségtan előadója működtek.

Megindult a karácsonyfa-vásár. Budapestén már megindult a karácsonyfa-vásár. A megszállott Felvidékről és a megszállott Erdélyből vagonszámra érkezik az elszakított országrészek üdvözlését és illatát hozó sudár fenyő. A fővárosnak — a multak tapasztalása szerint — körülbelül hatvan ezer darab karácsonyfára van szüksége, mely kilenven vagonnak felel meg. A nagyvásártételep előtti téren, meg az Erzsébet-híd melletti Duna-parton élénk feltűnést keltenek a báránybőrűes és harsnyás székegy testvéreink, akik jóízű magyar beszéddel barátkoznak a pesti vásárlókkal.

Egy üveg „IGMÁNDI”
mindig otthon legyen,
Hogy, ha szükség van rá,
gyorsan segíthessen!

14 millió pengővel csökkent Budapest idei adóbevétele. A legutóbbi jelentések szerint november hó végéig 82,924.860 pengő adó folyt be a főváros javára, ami 13,615.339 pengővel kevesebb, mint a mult év tizenegy hónapjának adófóvedelme. Az ingatlan-vagyonátruházási illetéken kívül valamennyi fővárosi adó hozadéka nagy mértékben visszaesett.

Tizenhat gyermek siratja az apját. Az Ajka község határában lévő Felsőcsinger bányatelepen a bányatársulat egyik kutját akarták megtisztítani s ezért a közelmúlt egyik napján öt munkás ereszkedett le a kutba. A munkához szükséges szivattyu hajtására a kutba egy benzinmotort szereltek, amelynek kipuffogó csövén kiáramló gáz halálos katasztrófát okozott. A kutban dolgozó öt munkás gázmérgezést kapott és meghalt. Nevük: Stábel József 55 éves, hat gyermek apja, ifj. Stábel József 21 éves. Virág József 80 éves, Elmann József 32 éves, tíz gyermek apja és Gruber Mihály 30 éves. A halálos katasztrófát a kellő gondosság hiánya okozta.

Budapestről Bécsbe vitték egy levágott női lábszárát. A budapesti főkapitányság bünygyi oszálján december hó 6-án jelentkezett egy bécsi detektiv, akit Bécsben történt gyilkosság ügyével kapcsolatban kildtek a magyar fővárosba. A mult hónapban Blasei Rudolf iparos meggyilkolta Unterstóger Berta müncheni származásu leányt, a holttestét felkarabolta és a testrészeket a Dunába dobta. Később azután kiderült a rémtett és Ausztria különböző pontjain a Duna partrasodorta a szétdarabolt holttest néhány részét. Néhány nappal ezelőtt pedig Esztergomnál fogták ki a Dunából egy női lábszárát, melyet Budapestre hoztak és az orvostani intézetben helyezték el. A főkapitányság kétségtelennnek tartotta, hogy a levágott lábszár a bécsi gyilkosság áldozatának a testrésze és ezért értesítést kildött Bécsbe, ahonnan most megérkezett a detektiv. A bécsi rendőrség küldöttjének megfelelő módon becsomagolva átadták a levágott lábszárát, hogy vigye Bécsbe. A rendőrség értesítette a Hegyeshalom határkirendeltséget arról, hogy miféle szállítmányt visz magával a bécsi detektiv, nehogy a rámvizsgálatnál kellemetlen meglepetést keltsen, ha levágott láb kerül elő a csomagból.

Nem fenyeget orosz dömping. Az idei gabonagyűjtés és az élelmiszerbeszolgáltatás eredményeire való tekintettel a szovjetkormány elhatározta, hogy további intézkedésig úgy a gabona, mint egyéb élelmiszerek kivitelét megszünteti.

Egy idegbajos gazda megölte feleségét és felakasztotta magát. Borzalmas családi dráma történt az elmúlt héten Makón. Vincze István 50 éves gazdálkodó megdöb-bentő kegyetlenséggel meggyilkolta feleségét és azután felakasztotta magát. A gyilkosságot Vinczeék mostohaafia, Szigeti Imre fedezte fel. Reggel megjelent szülei háza előtt, de nem tudott bejutni a bezárt lakásba. Rendőrt hívott, akivel felfeszítették a lakás ajtaját. A belső szobában ijesztő látvány tárult eléjük. A butorok össze-vissza dobálva hevertek a földön, az ágy neműt is széttrúkálták és a dunna alól kilógott Vinczené véres lába. Ijedten rántotta fel a takarót Szigeti Imre és riadtan látta, hogy nevelőanyja holtan, borzalmasan összeroncsolt fejjel fekszik az ágyban. Az asszonyt téglával ütötték agyon. Hat súlyos csapást mértek fejére. Megállapította a rendőrorvos azt is, hogy előzőleg a gyilkos meg akarta fojtani áldozatát. A rendőrbizottság átkutatta a házat és a padláson meg is találták a gyilkost: Vincze Istvánt, aki azonban ekkor már halott volt. A gyilkosság után felakasztotta magát a padlás egyik gerendájára. Szigeti Imre elmondotta, hogy mostohaafia súlyos idegbajban szenvedett. A szegedi idegklinikán ápolták és nemrégiben becsátották el, miután gyógyultnak látszott. Ugyátszik, hogy éjszaka hirtelen felriadt álmából és idegrohamában állt meg feleségét és akasztotta fel magát.

Kitűnő festő lett egy ujjnélküli leányból. Egy tizenhétéves londoni leány, aki ujjak nélkül született, képzőművészeti ösztöndíjat nyert. Igen tehetséges festő és rajzoló. A ceruzát, ecsetet vagy tollat két tenyere között tartja s már tizenhárom éves korában több kiállításon kitüntetést nyert rajzaival.

Ajánljuk barátainknak

az új

„Vasárnap”-ot!

Szegény legény ne szeressen*

Rózsafa pennával
Jószagu mentára
Irom a levelem,
Halvány könnyténtával.

De hiába irom,
Tudom, hogy hiába,
Szár az muskátlinak
Nem hajt ki az ága.

Nem hajt ki az ága,
Csoda nem történik,
Szegény legény sorsát,
Hej, szegényül végzik.

Irta: SZÁMADÓ ERNŐ.

* A költő „Ujsütet kenyér” című kötetéből.

Múlnak az évek

Múlnak az évek: ifjak és szépek
És amik jönnek: döcögős-vének,
Ezektől félek.

Az ősz ködfátyla terül fejemre:
Öregszem egyre, öregszem egyre
S bu ül szivemre!

Mig ifju voltam: vig dalt daloltam,
Szüzi ajkáról csókokat loptam,
S mily boldog voltam!

Vagyok az élet pusztuló fája,
Lombomat zord szél meg-megcibálja,
Jaj csak ne fájna!

Közeleg már a tél-idők csöndje,
Jaj csak ne jöjné, csak még ne jöjné!
Kasza cseng benne . . .

Irta: CERTAMEN.

Olvasóink szíves elnézését kérjük, amiért — anyagtorlódás miatt — mai számunkban két oldal helyett csupán egy oldal regényt közölhetünk.

Nyugdíjazásra ítélték a községi polgármestert és helyettesét. Vas vármegye törvényhatósági bizottsága fegyelmi vizsgálat megindítását rendelte el Jambrits Lajos községi polgármester és helyettese, vitéz Nagy Miklós tanácsnok ellen, mert a város háztartását és pénzkelését szabálytalanul vezették. A vármegye fegyelmi választmánya most foglalkozott a két főtisztviselő ügyével és mind Jambrits Lajos polgármestert, mind pedig vitéz Nagy Miklós tanácsnokot állásuktól való felmentésre és hivatalból történő nyugdíjazásra ítélte.

Egy reménytelen szerelmes szörnyű bosszúja. Vajda Antal huszonkétéves fiatalember hónapok óta udvarolt Hlavay Ilonának, egy Pozsony környéki faluban. A leány azonban nem látta őt szívesen és legutóbbi találkozásuk alkalmával megmondotta neki, hogy ne közeledjék többé feléje. Az elkeseredett szerelmes, aki a

pozsonyi dinamitgyárban dolgozik, vak dühében dinamitpatronokat lopott és bombát készített belőlük. A bombát december hó 13-ára virradó éjszaka elrejtette a leány házának pincéjében és óraszerkezet segítségével úgy állította be, hogy a pokolgép hajnali három órakor robbanjon. A robbanás be is következett s a nagymennyiségű robbanóanyag az egész házat romba döntötte. A szerencsétlen leányt halálra zúzták a leomló falak.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség egy alagutban. A lucerni (Svájc) alagutban december hó 13-án, a délutáni órákban borzalmas szerencsétlenség történt. Egy gyorsvonat és egy személyvonat — az egyik mozdonyvezető tévedése folytán — az alagut közepén teljes sebességgel egymásba rohant. A katasztrófa után az alagutban rettenetes események játszódottak le. A kocsik egymásra tornyosultak és izzóporrá zúzódtak. A sebesültek kétségbeesetten jajveszékáltak és a rémület első perceiben mindenki elvesztette a fejét. Végre is néhány utas beszaladt a luzerni pályaudvarra, értesítette az állomásfőnökséget, mire teljes erővel megkezdődött a mentés munkája. A katasztrófának hat halálos áldozata van, azonkívül husz utas megsebesült. A szerencsétlenségben hibás mozdonyvezető is a halottak közt van.

Szivenszurta a szerelmesét egy kovácssegéd. Farkas István budapesti kovácssegéd hosszabb ideig élt együtt Horváth Mária szakácsnővel, aki néhány héttel ezelőtt elhagyta. Egyik napon estefelé a jászberényi-uti vámház előtt találkoztak. Farkas kérte a leányt, hogy térjen vissza hozzá, ez azonban tagadó választ adott. Farkas erre egy hosszú konyhakést rántott elő és szivenszurta véle szerelmesét, majd saját mellébe dofte a kést. A sikoltozásra kiszaladtak a pénzügyőrök, a mentőket hívták, akik a két sebesülttel megindultak a Rókus-kórház felé. Horváth Mária azonban még utközben meghalt. Farkas állapota is életveszélyes.

Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomorbeli húzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűviz használata mellett visszafejlődnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolásgyermekeknek kitünő sikerrel rendeli. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Adófizetés közben ért a halál egy öregembert. Matejka Sándor 80 éves debreceni cipészemester adóját ment fizetni az adóhivatalba. Amikor a pénztárbalakon benyújtotta adókönyvét, hirtelen rosszul lett és összeesett. Értesítették a mentőket, de mire azok megérkeztek, az öreg Matejka meghalt.

PÁSZTORTÜZ

A bolgárok határszéli lélekarangja

A szenvedésekből a Trianon vad békeparancsára elszakított magyar testvérek millióin kívül a szintén idegen igába tört rutén, vend, horvát, bosnyák, hercegóc, montenegrói, török, albán, macedón, bolgár népek millióinak is temérdek szenvedés jutott. A bolgárokat a mi közös ellenségeink közül főként az oláhok, szerbek hóhérolják. Ez a nemes bolgár-faj nem tud belenyugodni a neki itélt pusztulásba és rabszolgasorsba. A nyugat-bulgáriai határvidéken napirenden vannak a bolgár emigránsok és szerb granicsárok közötti véres összeütközések. Ezeknek a véres határvillongásoknak a révén különösebben a trianoni határ által kettészelt stresi-mirofzi község és környéke vált hirhedtté. Itt a hősi halálra elszánt bolgár szabadsághős emigránsok most ujabbán bebizonyították azt is, hogy a tolvajokra, a rablókra, a népek tömlöcstartóira és gyilkos hóhéraira nemcsak fegyverrel lehet visszaütni, a léleknek is vannak olyan fegyverei és eszközei, amelyek még mélyebben vágnak és messzebbre hatnak. . . A bolgár emigránsok ugyanis a véres trianoni határszélen, a kettészelt tragikus sorsu bolgár község közelében harminc méter magas kőpiramist emeltek, amelyre még egy élesszavu ércharangot is felszereltek. Egész különös szerkezetű harang ez! Mondhatni, hogy a trianoni békének a félelmetes, megrendítő lélekarangja ez! . . . Ez a harang a nap bizonyos sakaiban, sőt éjszaka is sokszor magától megkondul, s figyelmezteti az elszakított bolgárokat, hogy ne feledjék régi hazájukat! . . .

Meg olyan harang is ez, hogy a rossz lelkiismeretű szerb Belgrádba is elhallatszák kísérteties szava. . . A szerb kormány már követelte is, hogy távolítsák el és semmisítsék meg a stresi-mirofzi lélekarangot! . . . Az önérzetes bolgár kormányférfiak azt felelték ám erre Szófiából, hogy nincs módjuk megtiltani emlékművek felállítását a — bolgárföldön. . . A harangozás egyébként sem veszélyezteti a határok biztonságát!

Eszembe jut, ha a fegyverhez nincs is erők ezidőszerint, a bolgár példa után mi nagyipáju magyarok is állíthatnánk legalább ilyen maguktól megkonduló lélekarangokat az oláhoktól, csehekeltől, szerbektől, osztrákoktól bitorolt gyászos trianoni határainkon.

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Szokás nálunk, hogy temetés és díszfelvonulások alkalmával két legény által keresztben tartott, a hegyén citromba alkalmazott rozsmaringgal ékesített kardok alatt leány koszorút visz. Mit jelent a citrom és rozsmaring a kard hegyén? (G. P. Gyöngyös.) — **Felelet:** A rozsmaring és a főlisztart citrom (mint az alma is) a lakodalom jelképes kellékei közé tartozik, mert a citromnak, narancsnak és almának termékenység várazló hatást tulajdonítottak. A kardnak lakodalmi szerepe az volt, hogy ezzel vágják le a menyasszony fejéről a koszorút. Temetésen — „de csak legény vagy eladó leány temetésén” — azért szerepelnek efféle lakodalmi szokások, mert ősi felfogás szerint a halál is lakodalom és a meghalt fiatalnak el kell laknia a lakodalmát, mert ehhez joga van. Nagyon hálásan vennék, ha a lakodalmi, temetési és egyéb díszfelvonulási szokásokat részletesen leírná nekünk, hogy azokat átadhassuk a néprajzi muzeumnak.

Kérdés: Félkövér trappista sajtot hol lehetne tegyobban értékesíteni és milyen áron? (Egy előfizető.) — **Felelet:** Ha nagyobb mennyiségben készíti a sajtot, úgy próbálja meg az értékesítését a Háztartás Szövetkezethél (Budapest, IX., Közraktár-utca 30) vagy a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezethél (Budapest, IX., Mester-u. 3). A sajtok árát lapunkban állandóan közöljük. Leghelyesebbnek tartjuk azonban, ha készletet a környékbeli piacokon igyekszik értékesíteni.

Kérdés: Hat éves oltványaim gyümölsesei időnap előtt elférgesedtek, mit tegyek? (P. A. Derecske.) — **Felelet:** Nem irta meg, hogy miféle fának gyümölse férges. Valószínűleg almafákról van szó. Ebben az esetben a férgesedés oka az almamoly. Ez tavasszal rajzól, barnásszürke kis pillé, mely tojásait a kötődött gyümölcsre (alma, körte) tojja. A kikélt hernyó a gyümölcsben él, annak férgességét okozza, fejlődését akadályozza és korai hullását is okozza. Évente több nemzedéke van s ezért nagy károkat okoz különösen az Alföldön. A védekezés a férges gyümölcs szedésében és megsemmisítésében, hernyófogó övek kikötésében junniustól gyümölészüretig, a tavaszi molyrajzaskor a gyümölcskamrák szunyoghálóval való lezárásában és tavaszi arzénos permetezésben áll. Permetezni kell először közvetlen a virágzás után, ettől kezdve pedig 3—4 hetenként június végéig.

Kérdés: Hagyatékából kifolyólag nem tudok a testvéreimmel megegyezni, úgy látszik, pereskedni kell. Tessék tanácsot adni, mit csináljak? (L. M., Hódmezővásárhely.) — **Felelet:** Küldje be az összes adatokat és ha azokat áttanulmányozzuk, pártatlan tanácsot fogunk adni. Mindenestre leghelyesebbnek találunk, ha békésen kiegyezze testvéreivel.

Kérdés: 10.000 korona hadikölcsönöm után segélyt akarok kérni. Hova kell fordulni? (W. K., Szentés.) — **Felelet:** Hadikölcsön segélyért kérvényével forduljon a m. kir. Belügyminisztériumhoz (Budapest, I., Vár, Országház-u.) Személyesen ne jöjjön fel, az csak felesleges költséget okozna önnek. Kérését, ha jogos, személyes megjelenés nélkül is kedvezően és gyorsan fogják elintézni.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Id. Laczó Sándor, Ispánk. Kérését teljesítettük, a lapot küldjük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. E., Gógánfa. Rejtvényeiből közlünk. — **W. S., Bogyoszló.** Amint legutóbbi számunk igazolta, lapunk ezután tizenhat oldalon jelenik meg. A husz oldalra való áttérés azonban attól függ, vajjon a kormány visszavonja-e a papírkorlátozó rendeletét. Ebben a kérdésben ezideig nem történt döntés. — **Ifj. O. Gy., Gyula.** Jó kívánságait hálásan köszönjük, hasonlóval viszonzozunk.

T R É F Á K

A vizgán.

Egy jogszigorló a házasságjogból vizsgázik, de a legegyszerűbb kérdésre sem tud megfelelni. A tanár mindenáron segíteni akar rajta s ezért a következő gyerekes kérdést teszi fel:

— Nézze, kérem, tegyük fel, hogy maga vőlegény és én egy fél órával a házasságkötés előtt elcsábitom a maga menyasszonyát. Házasságtörés ez?

— Igen.

— Jaj, kérem, hogyan lehet ez házasságtörés, hiszen maga akkor még nem nős?

— De a tanár ur igen.

„Tessék sietni, kérem!”

A budapesti Nagyköruton, egyik forgalmas utkereszteződésnél megáll egy ur a toprongyos koldus előtt és zsebében kotorász aprópénz után.

— Tessék sietni, kérem, — mondja a koldus érélyes hangon — *mig maga itt kotorász, ezalatt a legjobb kundcsaftjaimat elszalasztom.*

Weisz, a kis dicsekvő.

Weisz állandóan dicsekszik Grünnek, hogy milyen nagyszerűen tud ő ródlit vezetni. Grün egy nap elmegy vele ródlizni. Felhuzzák a ródlit a Svábhegy tetejére. Weisz kezébe veszi a kormányt és kezdenek csuszni lefelé. Alig csusznak pár métert, Weisz nekivezeti a ródlit egy fának, a ródlit felborul és mind a ketten belepottyanak egy árokba. Grün nyöszörgve feltápáskodik és így szól:

— Így én is tudnék vezetni.

— Mondd már! — feleli Weisz — most már könnyű, amikor megmutattam.

Pesti ember panasza.

— Ki fogják oktadni a lakosságot, hogy miként kell védekezni a gáztámadás esetén.

— Mondd már, én inkább azt szeretném tudni, hogy miként védekeznek a gázzámla-támadás esetén.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

jó jó ülőhely
jó (p = m) szerszám

(Beküldte ifj. Rapai György Sárosvól.)

2. Szórejtvény.

agyag szalad ó
ő

(Beküldte Gergye Ferenc Felsőmocsolád-ról.)

3. Szórejtvény.

kimér ajándékoz szel
(v = s)

(Beküldte Farkas László Sárosvól.)

4. Szórejtvény.

оъсоооо nyit S fán van
(t = v)

(Beküldte Szemenyei János Orosházáról.)

5. Betű- és szórejtvény.

rrrr T SZ

(Beküldte Torda Anna Hottóról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi 2-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Gyónási titok.** 2. Pontrejtvény: **Oh, Tihanynak riadó leánya.** 3. Szórejtvény: **Kemenesalja.** 4. Szórejtvény: **Toldi Miklós.** 5. Szórejtvény: **Gépszekvácás.**

Megejtették: Torda Anna, Szemenyei János, Kovács Bálint, Perce Rókus, Gergye Ferenc, Sudár Ferenc, Farkas László, ifj. Rapai György, Ókrös József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Torda Anna** (Hottó) és **Sudár Ferenc** (Sárosvól).

A 49-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

„Baromfitömlő-készülék“

8 éves multja és több ezer elismerő levele igazolja tökéletességét, mert egy perc alatt tömhet vele libát és a fulladás ki van zárva. Olcsó!

Kérjen áriegyzéket.

Cim: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (2)

— A szivar fekvési helyzetéből következtetve, valaminek kiesett a zsebéből, mikor az ágy felé hajolt s aztán a lejtős lepedőn gurult a takaró alá. Később valamikor, — majd ha a nyomozást befejezzük, a gyilkost elfogtuk és az ítélet megszűnik — elküldjük az özvegynek Brémába a szivart. Tegye hamuvederbe, ez minden, ami férjéből megmaradt.

A székre rakott ruhák kikutatása sem járt semmi eredménnyel. Kihallgatták a szállodai személyzetet is, de az sem vitte közelebb semmivel a nyomozás munkáját. Mindössze annyit állapítottak meg, hogy a kisebbik bőrönd eltűnt. Ebben voltak valószínűleg az ékszerek. Mint nemsokára kiderült, csakugyan sok milliárd korona értékű ékszer tűnt el.

A jegyzőkönyv, amit a két rendőrtisztviselő ott a szobában elkészített, egyike volt a legmulatságosabb írásműveknek . . . Éppen úgy, mint az a másik jegyzőkönyv, amit egy órával később vett fel Müller felügyelő, ugyancsak a Russie-szállodában.

Sötét este volt, amikor a rendőrtisztek befejezték munkájukat. Bezáratták és lepecsételték a szobát s meghagyták, hogy ne közelítse meg senki a megbabonázott ajtót. Amire pedig alig volt szükség, mert valamennyi padlásszoba lakója — az egész hatodik emelet — már néhány órával előbb kiköltözött a szállodából . . .

II.

A kilences szoba titka.

A két rendőrtisztviselő, ahogy a szálloda halljába leértek, bevonultak a portás fülkéjébe és a vendégek névsorát, valamint a személyzet listáját kérték. Figyelmesen végignézegettek több, mint háromszáz nevet és mindegyiknél hosszasan megállapodtak. A két agyvelő lázasan dolgozott. Előszedtek emlékezetükből minden hasonló, rejtélyes esetet, összehasonlították a neveket ismert bűnösök neveivel, vagy álnevével. A fiatalabbik rendőrtisztviselő, Perrin, egyszerre csak rácsapott öklével az asztalon heverő papírhalmazra:

— Mit keres itt Cardon? — kiáltotta felháborodott hangon — a híres Cardon. A bulubisi rendőrség detektívtestületének tagja. A kilences szobában lakik.

A felügyelő összehuzta szemét, mint aki erősen gondolkodik. Széles homlokán ráncokba gyűrődött a bőr a fejtöréstől.

— Az a gyanum, hogy a rixdorfi betörés miatt van itt — mondotta később halkán. Majd hozzátette suttogva:

— Igen fontos állami érdekeket emlegetnek. Ugy hiszem, Zsigmond herceg hívatta.

Perrin felugrott:

— Kérdezzük meg tőle magától, miért jött ide? Gyerünk fel hozzá . . .

A német rendőrtisztviselő hangja tüzelt és pattogott. Sértett nemzeti önérzete lázadozott, hogy egy

idegen országbeli detektív segítségét veszik igénybe a fontos állami érdeket sértő bűntényénél. Igaz ugyan, hogy itt a károsult végeredményben egyedül Zsigmond herceg volt, de tagadhatatlan, hogy a berlini bűnügyi rendőrséget mélyen sérthette ez az intézkedés. A józanabb Müller felügyelő vissza akarta tartani társát, félt, hogy az valami bolondságot csinál, de azután mást gondolt. Követte Perrint, ki fürge ugrásokkal sietett fel a lépcsőn.

A félemelet kanyarodójánál azonban hirtelen megtorpantak. Átható sikoltás dermesztette meg ereikben a vért és állította meg lábaikat. Női sikoltás volt, félelmetes és erős, a rémületnek olyan sokféle árnyalatával, hogy a két kipróbált rendőrnek hideg borzongás futott végig a hátgerincén. A következő percben azonban már vad száguldással rohantak felfelé a lépcsőn, arra, ahonnan a sikoly hangzott.

Az emeleten a kilences szoba előtt izgatottan csoportosultak a folyosóbeli szomszédok. A két rendőrtisztviselő utat tört magának a kíváncsiak tömegén és benyitottak a lakosztályba. Az előszobában az egyik szobalány hevert élettelenül a padlón. Müller lehajolt hozzá, míg Perrin kirántva revolverét, gyorsan tovább sietett a lakosztály belseje felé.

Az előszobán kívül egy kisebb hálószobából és egy nagyobb fogadószobából állott a lakosztály. A szobában egy lélek sem volt. Mindenütt a legnagyobb rend, tisztaság és nyugalom fogadta az izgatott és kíváncsi látogatót.

Perrin visszatért az előszobába, ahová akkor már a portás és az igazgató is megérkezett. Igazolnák, hogy a szobalány a szálloda személyzetéhez tartozik. Vízet hoztak. A lány felnyitotta szeimeit, majd egész testében reszketni kezdett.

— Ott . . . ott . . . — dadogott rettentő rémülettel és kinyújtott karjával az előszoba egyik ajtaja felé mutatott.

Müller felrántotta az ajtót. A bejáró keskeny világítóudvarra szolgált, amely — régi építkezési rend szerint — itt végződött az első emeletnél s melyben kis halom szén és szemét volt felhalmozva. A szénrakáson pedig egy egyenruhás férfi holtteste hevert, egy teljes diszbe öltözött francia őrnagy viaszszárga arcu hullája.

A szobalány ismét elájult. Feje nagyot koppant a padlón, senki sem törődött vele. Valamennyiüket magyarázhatatlan iszonyat nyugozta le. Egy holttest a népes, előkelő szálló egyik mellékhelyiségében — tán már napok óta — ez magában véve is már szörnyűség. Ehhez járul még, hogy az illető egy idegen állam katonatiszta, teljes egyenruhában, ami ugyszólván elképzelhetetlennek látszik . . . a diplomáciai bonyodalom, a botrány . . . a jelentések, bizalmas utasítások a kényes természetű bűnügy körül — a két rendőrtisztviselő valósággal megdermedt rémületében.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 13-án.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza tiszavidéki 76—80 kg-os 12.10—13.35, felsőtiszai 76—80 kg-os 11.60—12.35, jászszági 76—80 kg-os 11.90—12.60, dunántúli 11.55—12.35. **Rozs:** 6.20—6.30. **Árpa:** takarmány elsőrendű 9.30—9.40, másodrendű 9.10—9.25, sörárpa 10.25—12.75. **Zab:** elsőrendű 9.40—9.60, másodrendű 9.10—9.30. **Tengeri:** tiszai 6.15—6.25, egyéb 6.10—6.20. **Korpa:** 6.30—6.40. **8-as liszt:** 9.40—9.50. **Repcse:** 25.50—26.50. **Köles:** 7—7.25. **Lenmag:** elsőrendű 27.50—28, másodrendű 25.75—26. **Tökmag:** 15—16.50. **Lenese:** kisszemű 24—28, nagyszemű 30—35 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra 12.70—12.76, májusra 13.11—13.15, rozs márciusra 7.30—7.32, tengeri májusra 7.73—7.75, júliusra 8.10—8.12 pengő métermázsánként.

Magpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. jelentése.) Az általános piaci helyzetben az elmúlt héten sem állott be változás, a forgalom csak szűk keretek között mozgott. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kilónként budapesti paritásában: Káposztarepce 25.50—26, köles vörös 7.50—7.75, lucerna 100—105, lóhere 70—75, tavaszi búkköny 15—16, szőszbúkköny 18—20, muharmag 11—12, napraforgó fehér 15.50—16.50, tarka 13—13.25, kék mák 112—114 pengő.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 8, borsóhéj 7.50, borsókorpa 7.50, buzakonkoly 8, konkolydara 8.75, lenmagogácsa 16, napraforgóogácsa 13.50, repecogácsa 10.50, rozskonkoly 8, rozskorpa 6.80, rozs. ocsu 6.75, rozstakarmányliszt 9.50, szójababogácsalíz nagyban 23, szójababogácsalíz kicsinyben 25, tökmagogácsa 17 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.50—5.50, harmadrendű csomagolásra 2.50—3.70, sarjuszéna 3—3.70, muharszéna 3.20—4.80, lucernaszéna 6.50—7.30, zabosbúkkönyszéna 4.50, muharszalma 2.60—2.80, alomszalma másodrendű 2.50—3 pengő métermázsánként.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 9—11, bélésszalma átlagárban 5—7 pengő métermázsánként. Cirokmag 4—4.20 pengő métermázsánként.

Vágómarhavasár. Tehén tarka elsőrendűek 54, másodrendűek 38—46, harmadrendűek 26 fillér kilogrammonként, élősulyban.

Sertésvásár. Elsőrendű nehézsértés páronként 300 kg-on felül 96—102, közép páronként 250—280 kg-ig 83—90, szedett közép páronként 220—260 kg-ig 80—83, könnyű páronként 180—210 kg-ig 76—80, silány páronként 100—160 kg-ig 68—76, elsőrendű öreg nehéz páronként 300 kg-on felül 84—86, szedett öreg másodrendű 76—83, angol sonkasüldő páronként 120—150 kg-ig elsőrendű 80—90, másodrendű 76—80, könnyű páronként 80—100 kg-ig 70—76, zsír nagyban 140—145 pengő métermázsánként.

Szurómarhavasár. Élő borjúk, belföldi szopós elsőrendű 0.70—0.80, másodrendű 0.63—0.68, harmadrendű 0.50—0.62 pengő kilogrammonként, élősulyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal, kistogas ürtök, páronként 100 kg vagy azon felüli sulyban 0.40—0.45, prima hizott bárányok páronként 75—80 kg között 0.40—0.45 pengő kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Árak: elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.44—0.48, másfél éves üszök 0.40—0.45, másfél éves tinók 0.35—0.40 pengő kilogrammonként, élősulyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 175—220, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 130—200, alárendelt minőségű lovak 18—145, vágólovak 15—100 pengő darabonként.

Gyapju. A hazai piacon a forgalmazott körülbelül 20.000 kg középminőségű fésűsgyapju már csak 1.18 pengős áron volt elhelyezhető, helyt vidéki állomás.

Nyersbőr. Marhabőr, minden sulyban, magyar 0.47—0.50, tarka 0.57—0.60, borjubőr, rövid lábbal 0.80—0.85 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 0.32, lefölözött tej 0.10—0.12, tejszín 1.60—2.60, tejfel 1—1.60, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 2.80—3.20, szedett vaj 2.40—2.80, tehéntúró 0.70—1, juhtúró 2—2.40, juhsajt 1.80—2.20, trappista sajt 1.80—2.60, emmentáli sajt 2.80—4 pengő.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke darabja 0.80—2.20, tyúk 1.80—3 pengő. Leölt baromfi: hizott lud és ruca kg-ja 1.10—1.60, csirke 1.40—2.40, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1.60—2, libamáj 3—5 pengő. Tojás darabja 9—13 fillér.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 0.80—2, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: csövespaprika füzereknél 0.50—0.90, édesnemes paprika 0.70—0.95, féldés paprika 0.50—0.60, rózsapaprika 0.40—0.50, másodrendű paprika 0.30—0.35, harmadrendű paprika 0.25—0.30 pengő. **Kalocsán:** Édesnemes paprika 0.75—0.85, rózsapaprika 0.45—0.50, másodrendű paprika 0.20—0.30, harmadrendű paprika 0.10—0.15, füzérpaprika 0.15—0.20 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa kilogrammjá 10—20, petrezselyem 14—24, zeller 16—30, kalaráb 10—20, karfiol 30—80, vöröshagyma 6—12, fokhagyma 30—80, cékla 10—20, fejeskáposzta 4—10, kelkáposzta 5—12, vöröskáposzta 10—24, fejesaláta, darabja 6—20, tormá 50—1.60, burgonya, őszí kg-ja 10—14, Ella 10, kifli 16—24, champignon gomba 1.60—3, fekete retek 10—24, zöldpaprika 18—80, tök (főző) 14—28, sóska 36—70, paraj 46—80 fillér.

Gyümölcs. Alma 40—2.40, birsalma 36—80, körte 70—2.00, naspolya 60—1.60, dió 1.00—1.50, gesztenye 40—90, mandula 60—80 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Falusi boroknál 1.10—1.30 pengő, urasági tételek 1.40—1.80 pengő, hektoliter- és Mallingand-fokonként, különösen jóminőségű borokért egyes esetekben még ennél is többet fizetnek.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. az összes szeszkatégoriák változatlan jegyzését határozta el. **Gyümölcspálinka:** törköly 2.70—2.80, elvőrium nyári áru 3.70—3.80, ó nyári áru 4.30 pengő, seprőpálinka 2.90—3 pengő 10.000 literfokonként + 3% forgalmi adó.

Fapiac. Fenyőfában a forgalom eselenyedetett. **Lombfában** az árak rendkívül nyomottak és alig fedezik a termelési költségeket. **Tüziában** az árak hanyatló irányt mutatnak, Cserhasáb 235—240 P, bükkhasáb, melyre alig akad vevő 280—285 P, ákácásáb 220—230 pengő vagononként budapesti paritásában. A **retortafaszén** árát a gyárak felemelték, jelenlegi ára 720—770 pengő vagononként magyar határállomásról.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 5-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** angol font 1855 (1895), dollár 570.50 (573.50), holland forint 229.20 (230.60), német márka 135.70 (136.60), svájci frank 110.70 (111.40) pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** eseh korona 16.91 (17.01), szerb dinár 7.30 (7.80), francia frank 22.30 (22.50), lengyel zloty 63.95 (64.45), oláh leu 3.40 (3.44), bolgár leva 3.95 (4.25), olasz lira 29.90 (30.20) pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, december hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Szarvas (sertésvásár bizonytalan).

Hétfő, december hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Fehérgyarmat, Gödöllő, Jászkarajenő, Kálóz, Kapuvár, Kisvárd, Martonvásár, Mezőkeresztes, Miskolc, Mohács, Moson, Nagyvázsosy, Nova, Pászó, Putnok, Reesk, Tokaj, Vác. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Berzence, Nemesdéd, Somlóvásárhely. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Ózd. — **Kirakodóvásár:** Nagylózs, Tatabánya.

Kedd, december hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Martonvásár, Nagyvázsosy, Pászó. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Balkány. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Letenye.

Szerda, december hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Csepreg, Szentlőrinc. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Zalaszentgrót. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rajka, Rudabánya.

Csütörtök, december hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Bodvaszilás, Sátoraljaúj hely, Süttő, Szil. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Sajtoskál. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd. — **Állatvásár:** Celdömök.

Péntek, december hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Csenger.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG.